

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL
FERENC JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM
TEL: 21 90. ÉJJELE 10 TÓL 23 48

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
NEGYEDÉVRE 8 P 70 FILLER,
HAVONTA 3 PENGO.

8 OLDAL

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLVI ÉVFOLYAM, 264 SZÁM

Vasárnap délelőtt fél 11 órakor lesz az ujoncok ünnepélyes eskütétele a Stadionban

Nagy harcok a Don-kanyarban -- Kállay miniszterelnök nagybeszéde a Házban

November 30-tól 16 dkg. lesz a napi kenyérfejadag

Rendelet a kenyérgabona és az árpa beszolgáltatásának újabb szabályozásáról

Szász Lajos közellátási miniszter a kenyérfejadag leszállításának okairól

Budapest, november 20. Magyar Távirati Iroda jelenti: A hivatalos lap szombati számában közli a m. kir. miniszterium rendeletét a kenyérgabona és az árpa beszolgáltatásának újabb szabályozásáról és a közellátási miniszternek a rendelet végrehajtásáról kiadott utasítását. A rendelet csökkenti a kenyérgabona fejadagokat olyképpen, hogy az évi 240 kg-os fejadagot 20 kg-mal, a 180 kg-os 15 kg-mal, a 120 kg-os pedig az 1942. évben született gyermekeknél 60 kg-mal, a többiekénél 10 kg-mal csökkenti. Az évi 60 kg kenyérgabonára kiadott pótlejegy évenként évi 30 kg-ra csökken. Ez utóbbi csökkentés nem vonatkozik a szegődényes (konvenció) éves cseledek és az időszakos munkások (sommások) pótlejadagjára. Mindezek, akik az előző termésrendelettel megállapított kenyérgabona mennyiséget természetből megtartották, vagy azt megszerzték, kötelesek a csökkentések folytán mutatkozó különbözetet a Hombárnak (bizományosnak) beszolgáltatni. A gazda ugyancsak köteles a szegődényes (konvenció) cseledek számára meghagyott, vagy megszerzett évi kenyérgabonamennyiség 8 százalékát a Hombárnak (bizományosnak) beszolgáltatni.

A közellátási miniszter az ellátatlanok kenyérfejadagját egy idejűleg november 30-tól kezdődő hatállyal napi 20 dkg-ról 16 dkg-ra csökkentette. A rendelet az árpa-készletekre vonatkozóan úgy intézkedett, hogy a gazdasági szükséglet meghaladó mennyiséget a Hombárnak (bizományosnak) kell beszolgáltatni. — A gazdasági szükséglet megállapításánál a termelő birtokában lévő minden egyes szarvasmarha és minden egyes sertés után, egy q-át, a tenyész koca után pedig a várható szaporulat részére további egy métermázsát kell számításba venni.

A kenyérgabona, vagy árpa

beszolgáltatására folyó évi december hó 5-ig jelenteni kell a községi előjárásnál, hogy mennyi kenyérgabona, vagy árpa beszolgáltatása terheli. Ez alkalommal igazolni kell azt is, hogy a kukorica beszolgáltatási kötelezettséget teljesítette-e. A bejelentéssel egyidejűleg a bejelentőnek be kell nyújtania saját és a háziartáshoz tartozók kenyérgabonajegyeit (pótlejegyét) és amennyiben gabonalapja van, a gabonalapot is.

Ugyancsak december 5-ig be kell mutatni a községi előjárásnak azoknak a gabonajegyeit (pótlejegyét) is, akik kenyérgabona beszolgáltatására nem kötelesek, hogy a kenyérgabonajegyének (pótlejegyének) a fejadag csökkentése követke-

tében fel nem használható szelvényeit levágják. A Hombár (Bizományos), vagy kenyérgabona eladására engedéllyel rendelkező malom ezután csak olyan kék kenyérgabonajegyre szolgálhat ki gabonát, amelyen a községi előjárás igazolja a tulajdonos vásárlási jogosultságát. Minden vásárlási körzetben csak az abba tartozó községek (városok) igazolásával ellátott kék gabonajegyet szabad beváltani. A Hombár (Bizományos) vagy malom csak havonként és csak arra a hónapra érvényes kenyérgabonaszelvényeket válthatja be. Ezzel egyidejűleg a közellátási miniszter a búzaliszt kiórlési arányát 90 százalékra, a rozset pedig 85 százalékra emelte fel.

Szász Lajos közellátási miniszter sajtónyilatkozata

Budapest, november 20. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Dr. Szász Lajos közellátási miniszter pénteken délelőtti sajtótájékoztatót tartott, amelyen tájékoztatta a magyar sajtó képviselőit mindazokról az intézkedésekről, amelyek a kenyérgabona-hiány áthidalását célozzák.

A miniszter beszédében hangsúlyozta: a közellátást új alapokra helyezi, hogy a szervezett, rendszeres közellátást biztosíthassa. Ennek szükségképpen az az indoka, hogy a szükségletek, amelyeket ki kell elégíteni, meghatározott, mértékben jelentkeznek. Ugyanilyen meghatározott mértékben kell tehát biztosítani a fedezetet is. Az új rendszer természetesen a termelés bizonyos irányítását igényli. Csak megfelelő irányítással biztosítható ugyanis, hogy azt és annyit termeljünk, ami és amennyi szükségletet fedezni kell. Átmenetileg azonban súlyos intézkedésekre van szükség, mert az új rendszert csak a jövő gazdasági évben

tudjuk érvényesíteni. Addig csak annyit adhatunk, a közellátás céljaira, amennyi rendelkezésre áll.

A szombati Budapesti Közlekedési Bizottság elnöke és három miniszteri rendelet jelent meg, amelyek közül a kormányrendelet a kenyérgabona és az árpa beszolgáltatását újabb szabályozza. A miniszteri rendeletek közül az egyik ennek a kormányrendeletnek a végrehajtási utasításait tartalmazza, a másik az ellátatlanok, vagyis a kenyér és lisztjegyre jogosultak fejadagját csökkenti a harmadik pedig a buza, ugyancsak a rozset kiórlési arányát módosítja.

Őszinte tájékoztatás

— Ugy érzem, hogy a rendeletek kibocsátása alkalmából a legnagyobb nyilvánossághoz, a magyar sajtó nyilvánosságához kell fordulnom és ennek útján kell közölnöm azokat az indokokat, amelyek ezeket az intézkedéseket szükségessé tették.

— Tudom, hogyha az országot őszintén tájékoztatjuk arról, milyen indokok tették szükségessé ezeket az intézkedéseket, az ország népe megnyugvással fogadja azokat és fegyelmezten fog közreműködni azok végrehajtásában.

— A rendeletnek lényege, hogy lecsökkenti mind a mezőgazdasági népesség, vagyis az összes ellátottak, mind az ellátatlanok fejadagját. Ezenkívül beszédek a különböző gazdaságokban részint törvényesen, részint törvénytelenül gyűjtött készleteket is. A rendelkezésre álló kenyérgabona készlet ugyanis messze nem elegendő arra, hogy a szükségleteket az eredetileg megállapított mértékben kielégíthessük. Kenyérgabona, szükségletünk 31 és fél millió mázsa, amellyel szemben a cseplési ellenőrzés eredményei szerint a termés eredménye csupán 26 millió mázsa. A hiány tehát kenyérgabonában öt és fél millió mázsa.

Az intézkedések átmeneti jellegűek

— Ezek az intézkedések átmeneti jellegűek. Csupán arra szolgálunk, hogy segítségükkel áthidaljuk az új termésig a jelentkező nehézségeket.

Ezt azért rendszerre tenni nem kívánom. Az új rendszer alapelveit magában foglaló és a szükséges felhatalmazásokat biztosító kormányrendelet már megjelent. Ennek alapján meg is állapítottam, az 1943-ban beszolgáltatandó kenyérgabonamennyiséget. Leszövegem tehát, hogy nem ígéretéről van szó, hanem tényleg olyan alapokra helyezzük a közellátást, amelynek segítségével a jövőben megoldni lehet a rendkívüli és nem csak a közellátást megnehezítő, hanem a termelést is zavaró intézkedéseket.

— Arra töreksem, hogy a lehetőséghez képest enyhítsem az intézkedések súlyát. Ez vezetett akkor, amikor úgy intéz-

Az elmúlt évben lényegesen jobb terméseredmények mellett a kenyérgabona ellátásnál nehézségek mutatkoztak. Természetes tehát, hogy az idei termés eredményénél a nehézségek még fokozottabb mértékben jelentkeznek. Már most intézkedni kell tehát a nehézségek áthidalása iránt, mert minden nap, amellyel késlekedünk, a nehézségeket csak fokozza. Amikor ezeket az adatokat a magyar közvélemény tudomására hozom, úgy érzem, végtelenségünk annak a süttő propagandának, amely azt akarta elhitetni az ország közvéleményével, hogy a közellátási nehézségek oka a német és olasz szállításokban rejlik.

— Azt mondják, többet szállítottunk szövetségeseinknek, mint amennyi a belső szükséglet kielégítése után lehetséges lett volna. A helyzetet őszintén feltartam a német és olasz kormány képviselői előtt is. Titkolni valónk szövetségeseinkkel szemben nincs. 26 millió mázsa terméseredmény mellett szövetségeseink részére sajnos nem szállítottunk kenyérgabonát. Kijelentem, hogy ebből a mennyiségből egyetlen szemel sem vittünk ki. Őszintén megmondom, boldog lennék, ha Magyarországon olyan terméseredmények mutatkoznának, hogy szövetségeseink részére kenyérgabonát is szállíthoznánk és szövetségi hűséggel ezuttal is elősegíthetnénk annak a szörnyű világháborúnak mielőbbi befejezését, amelynek mi is részesei vagyunk.

kedtem, hogy a rendelet végrehajtását az érdekeltekre bízom. Az érdekeltek gazdáira bízom azt, hogy lelkiismeretükkel és termésmennyiségükkel leszámolván, megállapítsák, mennyi az a mennyiség, amelyet részben a fejadagok csökkentése, részben pedig a felesleg címén be kell szolgáltatni. Ugyancsak az érdekeltekre bízom azt is, hogy ellenőrizzék, vajjon mindenki eleget tett-e a kellő mértékben a beszolgáltatási kötelezettségnek, mert helyi elszámoló bizottságokat szerveztünk. Természetes azonban, hogy nem lehet tisztán és kizárólag az érdekeltek lelkiismeretére bízni továbbá ellenőrzés nélkül, a közérdek szolgálatát. Ezért a hivatali ügztviselőik, a csendőrség és a rendőrség bevonásával országsszerte felülvizsgáljuk milyen mértékben tették eleget az érdekeltek bejelentési és be-

Nagy harcok a Don-kanyarban

A német és olasz haderő folytatja Tunisz megszállását A tengelyes csapatok kiűrtették Bengázit - Weygand francia tábornokot letartóztatták - Amerikai csapatok érkeztek a Fidzsi szigetekre

Berlin, november 20. A Főhírer főhadiszállásáról jelentik a Német TI-nek, a véderő főparancsnoksága közli: Nyugat-Kaukázusban a német csapatok, amelyekel közelharcú repülőgépek erős kötelékkel támogattak, harc események során ellentámadással visszavetették az ellenséges erőket kintülő állásaikba. Az Alagir térségében Mozdoktól keletre ismételt ellenséges támadások megheiusultak - esanataink eber elhárításában. Osanataink megsemmisítették az ellenség két kisebb harcú csoportját. Szialingrádban saját rohamcsapataink elfoglaltak néhány háztömböt. Az ellenséges ellentámadások összeomlottak. A doni arcvonalon román és német csapatok kemény harcokban álltak állandóan nagy ellenséges páncélos és gyalogsági kötelékekkel.

Német és olasz felderítő esapa-

patok Cirenaiában megsemmisítettek néhány ellenséges páncélos felderítőkocsit. Bengázit valamennyi katonai berendezés szétrombolása után tervszerűen kiűrtették. A légi haderő állandóan támadta az angol gépjárműoszlopokat. **Algéria és Tunisz határvidékén közelharcú repülőgépek támadásokat intéztek ellenséges elővédék és degaullista kötelékek ellen, amelyek feltartóztatni igyekeztek saját előrenyomulásukat.** Gyorsnászadók a november 12-ére virradó éjjelen előretörték a tengerpartok irányába. Erősen biztosított hajókaravánokból elpusztítottunk összesen ezer tonnányi kereskedelmi hajót. Az angol légihaderő katonailag hatástalan támadásai során 5 repülőgépet veszített. Ezek közül három repülőgépet a hadiengereztet légharító tűzérsege lőtt le, egy saját repülőgépünk elveszett.

Ölven megrongált hadihajó G'bra'tárban

Genf, november 20. (Stefani) A svájci lapok La Lineából érkező távirata szerint az utóbbi napok folyamán több mint 5 ezer halottat és sebesültet szállítottak Gibraltárba. Mintegy

50 hadihajó és igen sok szállítóhajó is érkezett Gibraltár kikötőjébe a tengely repülőitől és tengeralfattjáróitól súlyosan megrongálódott állapotban. (MTI)

Olasz bombatámadás ango'szász hajók ellen

Roma, november 20. Stefani. Az olasz főhadiszállás 909. sz. közleménye: A Cirenaiai arcvonalon felderítő osztagok ellen folytatott esatározások során néhány ellenséges páncélos gépkocsit elpusztítottunk. Az arabia körül elfogtuk több, tűzvérségünk által leölt ellenséges repülőgépet legénységét. Francia Észak-Afrika kikötőiben bombatámadásokat intéztek angol-amerikai hajók ellen. Német vadászpilóták légi harcban

leltek két Curtis repülőgépet. Angol gépek a pentekre virradó éjjel néhány bombát dobáltak Cotánia vidékére. A bombák némi anyagi kárt okoztak, de emberéletben nem esett áldozat. Egy Wellington gép a lérvédelmi ütegek találatát szenvedte el. Lanzette Torinese környékén elfogtuk 5 pilótát, köztük egy tisztet. Péntek november 19-ére virradó éjjel Torinó ellen intézett légi támadás során lőtték az egyik repülőgépészállást. (MTI)

Fordulópont a tengely afrikai hadműveleteiben

Berlin, november 20. (Bud. Tud.) A német fővárosban az a benyomás uralkodik, hogy Észak-Afrika mindkét padszínén a fejlemények új fordulóponthoz érkeztek. Az északafrikai keleti arcvonalon Cirenaiában Rommel visszavonulási hadmozdulatait nagylében befejezte, mert az új ellenállásra kizemelt és előkészített állásokat elérte. A nyugati arcvonalon, Tunisz területén - mondják Berlinben - felvonulás mindkét részről annyira előrehaladt, hogy az első említésre méltó harcú érintkezés küszöbön állónak tekinthető. A tengely-hadvezetés szándéka nyilvánvalóan az, hogy a tengelyhaderő új állását Líbiában mindaddig, ameddig lehet-

séges, lenézzék. Katonai helyről eszanán annvit említenek, hogy a német-olasz páncélos hadsereg zöme elfoglalta előkészített állásait, a brit 8. hadsereg előhadait azonban ameddig csak lehet, tájékozatlanságban tartják a német-olasz erők.

Tuniszban a szembenálló erők annyira közelétek egymáshoz, hogy az első összecsapásokkal számolni lehet. Berlin katonai körök véleménye szerint az angol-szász esanatomozdulatokat füvesen végrehaított német-olasz elővédharcokkal még bizonyos távolságban tartották. A tengelyes csapatok előkészületeiről és mozdulatairól eddig esváltalan semmiféle közlést nem tettek.

Ansaldó az ango'szász fenyegetésekről

Roma, november 20. (MTI) Ansaldó a katonákhoz intézett szokásos rádióbeszédében az-északafrikai helyzettel foglalkozva megállapította, hogy 30 nap óta az egész amerikai hadiipar az északafrikai és földközi tengeri arcvonal számára dolgozik. 30 nap óta az angol és amerikai tábornokok nem győzik hangoztatni, hogy esváltan céljuk Olaszország kiűzése Észak-Afrikából és 30 nap óta az angol légierő, minden erejével az olasz városok ellen fordult. Ugyanakkor az angol sajtó

fenn hangoztatja, hogy Olaszországot invázióval kell megütnetni és megállni. Az olaszok számára tehát a háború rejtentően világos értelemet kapott. Az angol-szászok Afrikában és Földközi-tengeren most már magát Olaszországot támadták és a mi feladatunk, hogy kiverjük őket Afrikából és a Földközi-tengeréről, nem leszálva magáról a felszítettről. **Roma, november 20.** (MTI) A Mondar hírgyűjtése szerinti Eisehower tábornok legelső intézke-

dése az volt, hogy a zsidóknak, akik Európából menekültek Afrikába, Palesztinába berendezési engedélyeket adott.

DÖNTŐ ESEMÉNYEK ELŐTT AFRIKÁBAN

Basel, november 20. (Bud. Tud.) Londoni jelentés szerint az angol fővárosban arra számítanak, hogy a hét végén körül sor az első nagyobb összecsapásra egyrészt Tuniszban, másrészt Líbiában. Ezek a harcok londoni vélemény szerint döntő jelentőségűek lehetnek Észak-Afrika sorsára. Algirból ezzel kapcsolatban jelentik, hogy a brit és amerikai erők felvonulása a tuniszi határra gyorsan folyik.

Amerikai csapatok a Fidzsi szigetek

Amszterdam, november 20. (Német TI) Mint a brit hírszolgálat jelenti, Sir Philippe Mitchellnek, a Fidzsi-szigetek

Letartóztatták Weygand tábornokot

Róma, november 20. (NTI) A péntek reggeli lapok vezető helyen közlik a német kormány párisi szóvivőjének esütörtökünyilatkozatát. A szóvivő kétszínű játékkal vádolja a vichy kormányt és bejelenti Weygand tábornok letartóztatását. A Popolo di Roma szerint az angol-amerikai támadás sikerét nagy jelentősége volt a francia védelem vonakodásának. A tábornokot, kiket Petain köldött a garnatra megbízhatatlannak voltak.

Giraud tábornok, aki valóságos specialista a székéselnek - az első és a második világháborúban esvarant a németek fogságába került és mint két alkalmával szerencsésen megszökött - szintén Afrikába került. Kérdés, hogyan en-

Tervszerűen folyik Tunisz megszállása

Berlin, november 20. A Német TI a pénteki hadiüzelet és kiegészítésekpen a következőkről értesül: A német és olasz csapatok tervszerűen folytatják Tunisz megszállását. A német és olasz harcú repülőgépek nehéz bombákkal szétverték az angol-amerikai esanot és gépkocsiosvülekezőket az algir-tuniszi határvidéken és tűzfegyverekkel meztámadták az ellenséges íteggállásait. A német és olasz csapatok kiűrtették Bengázit. Mútan a német és olasz páncélos hadsereg a legnagyobb

Apollo filmszínház

Előadások: 3-5 és 7 órákor
Az izgalom, misztikum és a szenvedélyes szerelem filmje:

A halálos csók

KARADY KATALIN utólrhetetlen alakításával.

csapásra egyrészt Tuniszban, másrészt Líbiában. Ezek a harcok londoni vélemény szerint döntő jelentőségűek lehetnek Észak-Afrika sorsára. Algirból ezzel kapcsolatban jelentik, hogy a brit és amerikai erők felvonulása a tuniszi határra gyorsan folyik.

Kormányzójának közlése szerint északamerikai csapatok érkeztek oda. (MTI)

Letartóztatták Weygand tábornokot

gedhette meg a vichy kormány, hogy ez a tábornok Afrikába menjen? Megállapítja ezután a lap, hogy a marokkói francia ellenállás gyermeke. Leadtak ugyan egy-egy puskalövést, de ezeket is csak olyan katonák, akik ügylészek, nem tudták pontosan, hogy miről van szó. Az amerikaiak semmiféle komoly ellenállással nem találkoztak.

A lap végül kiemeli a német kormány párisi szóvivőjének azt a kijelentését, amely szerint nem szabad kétségbeesni Laval miniszterelnök jóakarát. A tengelyhatalmak immár belátták, hogy a vichy kormány kettős játékot folytatott és folytat továbbra is.

Tervszerűen folyik Tunisz megszállása

rendben elvonult, csak a német és olasz csapatok maradtak a városban és rendszeresen, alacsony elpusztítottak minden katonai fontosságú berendezést. A péntek esti felderítő osztagok fedezték a robbantó osztagok munkáját és az előrenyomuló angol esanatoknak jelentékeny veszteségeket okoztak, majd sértetlenül esatákozhattak a hadsereg zöméhez.

A keleti arcvonalon a bolsevisták a nagy Don-kanyarulatban heves támadásokat intéztek a szövetséges állások ellen.

Német tengeralattjárók esüllyesztettek 15 ellenséges hajót

Berlin, november 20. A Főhírer főhadiszállásáról jelentik a Német TI-nek, a véderő főparancsnoksága közli: A német tengeralattjárók az Atlantifőceán északi részében megtámadtak egy hajókaravánt és napokig tartó makacs harcokban 15 hajót süllyesztettek el. 78 ezer tonna tartalommal és megsemmisítettek 2 rombolót és két korvet négy torpedóval. A német tengeralattjárók ezenkívül még Észak- és Közép-Amerika partjai előtt, valamint a Fok városától keletre

nyolc hajót süllyesztettek el, 42 ezer tonna tartalommal, egy hajót pedig megtorpedóztak. Az ellenség ezzel a biztosító hajóegységen kívül 23 kereskedelmi hajót veszített, összesen 20 ezer tonna tartalommal. A hajókaraván elleni harcokban küzdősen kiténtette magát a Schneider sorhajóhadnagy parancsnoksága alatt álló tengeralattjáró. (MTI)

VERES ÖSSZETÜZÉSEK ALGIRBAN ÉS MAROKKÓBAN

Tunisz, november 20. (Német TI) Az amerikai megszálló hatóságok több helyen elrekkválták a lakosság minden esvált-szerét. Ennek következtében Algir és Marokkó lakosága rendkívül elkeseredett és több helyen összetűzött a katonasággal. Az összetűzések következtében több mohamedán életét veszítette. Eisehower tábornok parancsára esvonlították azokat a mohamedánokat, akik az ellenszerek lefozálása ellen tiltakoztak. (MTI)

szolgáltatási kötelezettségüknek. Ha pedig egyes esetekben - remélem nagyon szórva ny s esetekben - azt állapítom meg, hogy vannak olyanok akik meg ma sem hajlandók teljesíteni közzérdeklő kötelezettségeiket, a büntetés nem marad el.

— Öszintén tartam fel a helyzetet: Hiány, mégpedig nagy hiány van kenyérgabonában. A jövőben is minden helyzetben öszintén és nyíltan fogom feltárni az ország előtt a helyzetet, mert meg vagyok győződve arról, hogy öszinteségem megnyugtatólag hat az ország közvéleményére. Tudja meg mindenki, mivel kell számolnia és ne kritizáljon, ne süttödjön senki a tényleges helyzet ismeret nélkül.

A pápa apostoli áldását küldte a magyar piarista atyáknak

A Magyar Távirati Iroda jelenti: XII. Plus pápa Maglione bíboros államtitkár útján a következő táviratot intézte Zsinányi Gyula piarista rendfőnök-höz:

A Pápa Öszentsége az Isten bőséges kegyelmét kéri és apostoli áldását küldi a magyar piarista atyáknak, akik háromszáz évvel ez előtt kezdték meg Magyarországon a hatékony léleképítési munkát.

Felemlék a rádió előfizetési díját

A Postavezérgazgatóság közli: A rádió műsorterjesztése és a második magyar rádió nagyszámú építési költségeinek fedezése érdekében a rádióelőfizetési díjakat általában havi 20 fillérrel emelték. A díjemelés december 1-től lép életbe. A decemberi első díjemelést a januári rádiódíjjakkal együtt szedik be a postahivatalok. Bővebb felvilágosítások ugyanott kaphatók. (MTI)

HAZAKÖLTÖZNEK A HORVÁTORSZÁGI NEMETEK

Zágráb, november 20. (Interf) A német birodalom és Horvátország közötti megállapodás értelmében a Száva folyótól délre eső területen élő összes népi németeket felszólították, hogy közhözzenek át a német birodalomba. Mintegy 20-25 ezer németről van szó, akik legnagyobb részben már meg is érkeztek a főköormányzás területén létesített egyik teleptáborba. Az átköltöztetésre vonakozó felhívásnak a városokból 90, a falvakból 100 százalékban tettek eleget. (MTI)

Rerich Béla lett a párbaltör esyéni győztese

Pénteken este 9 órakor fejezték be a párbaltör egyéni versenyét a nemzeti sportcsarnokban a három nemzet viadalán. Az egyéni versenyben a magyar Rerich Béla lett győztes, 7 győzelemmel és 1 vereséggel. Rerich egyetlen vereségét a német Pflaumbaumtól szedte. 2. Mangiarotti olasz 5 győzelem és 15 kapott találat, 3. Battaglia olasz 5 győz. és 18 kapott találat, 4. Gözsy magyar 4 győz. és 16 kapott találat. A nemzetek közötti pontverseny állása: 1. Olaszország 14 pont, 2. Magyarország 7, 3. Németország 3 pont. Szombaton délután kezdik meg a nemzeti sportcsarnokban a kardvívó versenyt.

Vicszínház

Ma 5 és 7 órákor a legszebb és legmeghatóbb magyar film:

Isten rabjai

Gárdonyi Géza regénye: Fősz.: BULLA FLMA - SZILASSY LÁSZLÓ.

Kállay miniszterelnök nagy beszéde a nemzetiségi kérdésről, a hazai németsegről, a sajtóról, a határainkon kívül élő kisebbség visszatelepítéséről és kiszökött volt képviselők bujtogató aknamunkájáról

A pénzügyminiszter benyújtotta a megajánlási javaslatot a képviselőházban Antal István és vitéz Lukács Béla miniszterek költségvetési beszéde

Budapest, november 20. A képviselőház mai ülésén Reményi-Salmay Lajos pénzügyminiszter benyújtotta az 1943. évi költségvetésről szóló törvényjavaslatot. Ezután megkezdte a miniszterelnökségi tarcza költségvetésének tárgyalását.

Huszovszky Lajos előadó ismeretese után Oláh György, a Magyar Megújulás Pártjának vezérszónoka többek között arról beszélt, hogy nem szabad semmi költséget sajnálni, ha az egész Európát érdeklő és a magyar propagandát tények bemutatásáról szolgáló filmgyártásról van szó. Kifogásolta, hogy a Hlafüredi írói kongresszusra baloldali írókat is meghívták.

Padányi-Gulyás Jenő, a MEP első vezérszónoka kérte annak lehetőségeit, hogy a sajtóban szóhoz jussonak a társadalom egyszerűbb emberei is.

Maróthy Károly, a Nyilaspart vezérszónoka a cenzúra - kérdéseket tette szava, majd a nemzetiségi és szlovén kérdésekkel foglalkozott.

Mikó Imre erdélyi párti vezérszónok a nemzetiségi kérdéssel szökött. Kérte, hogy a nemzetiségi kérdés a jó közigazgatáson fordul meg és egyetlen helyes megoldás a magyarság megerősítése. A költségvetést elfogadta.

Corba János, a független kisgazdapárt vezérszónoka a kormány sajtópolitikájával foglalkozott. A költségvetést nem fogadta el.

Zernmann Antal, a MEP második vezérszónoka szintén a nemzetiségi kérdéssel foglalkozott. A nemzetiségi kérdés rendezése véglegesen csak a háború befejezése után következ-

het be. A kisanant példája mutatja, hogy erőszakkal tartós állapotot teremteni nem lehet. Az egyes nemzetiségeket külön sajátosságainak megfelelően kell kezelni. A költségvetést elfogadta.

A következő felszólaló Kóródy Tibor imrédista volt. A zsidók által elhagyott pályák keresztny utánpótlásának megszervezését sürgette. A költségvetést nem fogadta el.

Nyíró József a nemzetiségi alapelvet és irányelveit fejtegette. Hangsúlyozta, hogy a nemzeti lélek szilárdságán múlik az ország sorsa. Ez a záloga a nemzet fennmaradásának. A költségvetést elfogadta.

Serényi Miklós gróf az egyes zsidó visszatelepítést tette szóvá. Erőteljesebb magyar fajfejlődést sürgetett. A költségvetést nem fogadta el.

Kaintzel Ede a hazai németseg erdélyi képviselője Volskbund problémákat fejtegetett. Hangsúlyozta a magyar-német barátság az alapul minden tevékenységünkben. A költségvetést elfogadta.

Malocsy Mátyas a magyar írók erőteljesebb támogatását sürgette. A költségvetést nem fogadta el.

Arvay Árpád a sajtó szerepéről és az újságírók fontos munkájáról beszélt. Megajánlotta, hogy a Sajtókamara eddig is kitűnő eredményeket ért el. Kéri, hogy törvényes alapra helyezze a Sajtókamara intézményét, amely egyelőre rendeleti alapon működik. A költségvetést elfogadta.

Vajna Gábor a nemzetvédelmi propagandaminisztérium felállítását szükségesnek tartja, de kevesli a magyar propagandára fordított összeget. A költségvetést nem fogadta el.

A magyar erők koncentrációja

Nagy figyelemmel ez a részünkre abban a tekintetben, hogy ma se kerülünk egymással szembe olyan kérdésekben, amelyekről az az utókor, ha számunkéri főlünk munkánkat, esetleg azt mondhatná: olyan problémákkal foglalkoztunk, amelyek a magyar nemzet igazi lététől, igazi lététől, jövőjétől és eáltalól távol állanak, vagy legalább is ebben a nagy feladat körben jelentéktelenek. (Ugy van, helyeslés.)

Ezek közé tartozik a szlovénkérdés. Koncentrálni akarjuk a magyar erőket. Koncentrálni akarjuk azokat a lehetőségeket, amelyek ezeket a pusztuló magyarokat megmentik, ezeket az elhunyt haragokat megint megszólaltatják. (Általános helyeslés és taps.) Nem tartanám helyesnek egy nemzetiségi minisztérium felállítását. Ebből a kérdésből nem lehet külön ügykört és bizonyos tekintetben öncélúságot csinálni. (Ugy van, helyeslés.)

A hazai németsegről

Külön kell szólnom a hazai németseg kérdéséről. Ne méltóztassanak haragudni — nem is lehet ezert — és ne méltóztassanak félreérteni, hogyha leszögezem: a hazai németsegről nem sorozom a nemzetiségek közé. A hazai németseg mindig úgy szerepelt ebben az országban, mint az egyik legjobb, leghasznosabb munkatársunk abban a törekvésben, hogy ezt az országot európaivá, erőssé, hatalmassá és ellenállóvá építsük ki. Ebben a tekintetben lehetett időnként hullámlás, lehetett nézeteltérés, de én törhetetlenül hiszek abban ma is — és ebben a tekintetben megerősít az a szép felszólalás, amely éppen nemet a polgártársaink képviselője részéről itt elhangzott — hogy ebben a tekintetben a jó úton haladunk és ha vannak és előfordulnak is kisebb dolgokban surlódások közöttünk, a magyarság mindig számíthat a hazai németsegre. Egy pillanatig sem vonom kétségbe, hogy a magyar élet ereje és gravitációja mindig lesz olyan erős, hogy a németseg is örömmel fog ebben a kooperációban résztveenni. Nagyon sajnálom, hogy valaki azt a kifejezést használta, hogy a németseg batyuvál jött be hozzánk. Bár nincs benne megszégyenítő, mert a batyuban lehet kapát, lehet szerszámokat, lehet szegénységet, de lehet egészséges munkakaratot, munkakedvet és munkacélra is hozni. És én, visszalapozva a magyar történelmi forrásait, szívesen

Kállay miniszterelnök költségvetési beszéde

Ezután Kállay Miklós miniszterelnök emelkedett szólásra s többek között azeket mondotta:

Csak röviden óhajtok reflektálni az elhangzott felszólalásokra. Megállapíthatom, hogy a vita tulajdonképpen három kérdés körül mozog, amelyeknek elsősorban és legfontosabban a magyarországi nemzetiségek kérdése és ezzel kapcsolatosan a magyar kisebbségek problémája. Második a sajtókérdés, az utolsó pedig a propagandaminisztérium működése, illetve hatásköre. A propagandaminisztérium úr módot talál arra, hogy a hozzáintéztelt kérdésekre választ adjon. A munkáját nagy buzgalommal és sikerrel fejti ki az országban. Szükséges, hogy a propagandaminiszter sok és mindenféle ágazattal foglalkozzék, amelyekben rája kell tartása személt, melyeket mind látni kell, amelyekről tájékoztatni kell az ország közvéleményét és szükséges, hogy rajta tartása személt az ország közvéleményén, az ország hangulatán, az ország minden megnyilvánulásán, hogy azokról a kormányt és első sorban engem tájékoztasson. Ebben látom én a propagandaminiszter ur

örömsé nagy széles kiterjedésű hatáskörét.

Sokat méltóztattak foglalkozni a nemzetiségi kérdésekkel. Ez volt a vita súlypontja. Különösen meleg szeretettel hallgattam az erdélyi képviselőket, igazán milyen szántó és mindnyájunkat közelről érintő fejtegetéseit. Egészen természetes, hogy az elmondott sok megzavileendő kérdés között azt tartom meg kézben a legfontosabbnak, a legközelebbinek, amit ő is mondottak, akik annak a 20-22 éves sorsnak, amely mi ugyan létebben velük szenvedtünk, valóban áldozatos szenvedő részesei voltak. A Magyarországon élő nemzetiségek kérdését soha sem pártkérdésnek, hanem mindig csak egyetemes magyar kérdésnek tekintjük. (Helyeslés.)

Az idő, amelyben most élünk sajnos, megnehezíti azt, hogy olyan módon és olyan mértékben foglalkozzunk a magyar nemzetiségek problémájával, amint az szükséges és helyes lenne. Háborúban vagyunk. Témérdek más probléma van előtérben és van még egy nehézség éppen amiatt a politikai helyzet miatt, amelyben nemzetiségeinkkel együtt élünk.

Magyar szívet és szellemmel

Leszögeztem első megnyilatkozásomban, első felszólalásomban az ország nyilvánossága előtt, hogy a legisztabb szívvel és szándékkal, magyar szívet és magyar szellemmel akarok megindulni nemzetiségek felé a nemzetiségi politika terén. Erre azonban az ország határain kívül egészen más természetű választ kaptam. En mégis megmaradtam azon a vonalon, amelyen elindulni akartam. Sokszor meg kellett állanom elhatározásomban, szándékomban, koncepciómban, előkevény engedékenységekben, amely nemzetiségeink felé nem akarom, mert reflexióképpen rögtön azt hallottam, hogy mi ezért, vagy azért meg vagyunk íjvedve és ha valamit tetünk, azt akaratunk ellenére tet-

tük meg. Innén akarom most kijelenteni, hogy vegyék tudomásul, odaát és idebenn: ebben a tekintetben semmit sem lehet ránk oktroálni. (Lélek helyeslés és taps.) Hajlandók vagyunk nagyon messzire elmenni nemzetiségeinkkel a kapcsolokban, meg is igem ugyanaz a célunk, hogy megayerjük őket a magyar eszméknek. (Ugyvan, ugy van.) Nem akarjuk fenyegetni őket a magyar állami életben, hanem okossággal és jó szívvel közelebb akarjuk hozni őket a magyar élet teljességéhez. Kényszer alatt azonban semmit sem csinálunk! (Helyeslés.)

Az egyes kérdésekre ráterve igazuk van azoknak a felszólalóknak, akik különösen a pozitív nemzetiségi politikára hívták fel a figy-

és örömmel üdvözlöm azokat, akik így jöttek be ebbe az országba. Mert azért jöttek be, hogy hiányokat töltsenek be, azokat a hiányokat, amelyeket harcaink, szenvedéseink okoztak ebben az országban. Amikor szí-

vesen üdvözlöm őket, tudom, úgy fogják fel ezeket a szavakat, hogy ez egyezik egyuttal a velünk összefogó, az egyetemes magyar nemzeti érdekekben való szolgálataiba állással.

A magyar sajtókérdésről

A sajtókérdéssel méltóztattak még behatóbban foglalkozni. Magyarországon a többi háborús államhoz viszonyítva a dolgokat, azt hiszem, a sajtót — szabadabban használva a régi kifejezést — liberálisan kezeljük, mint bármely államban. Amikor kifogásolni méltóztattak, hogy bizonyos orgánumok még megjelennek ebben az országban, el méltóztattak felelteni azt, hogy ha a másik útra lépek és bizonyos orgánumokat megszüntetek, ugyanakkor kötelességem arra az álláspontra is helyezkedni, hogy csak egyfajta orgánum maradjon az országban és ez az én orgánumom.

Amikor hozzájárulok ahhoz, hogy más orgánum is szabadon működhessenek, bizonyos adott korláto-

zások között, ebben az országban, csak azt lehet megállapítanom, hogy gondosan vigyázok arra, hogy sokszorosan több szabadsága legyen annak a sajtónak, amely — mai kifejezéssel élve — jobboldali irányban tavolodott el az én irányzatomtól, mint amely balra maradt attól. Összehasonlíthatatlanul nagyobb szabadságot élvez az ú. n. jobboldali sajtó, mint a baloldali. De, ha kényeszeritenezek az urak, hogy egy drasztikus álláspontra foglalkoznak el, az nem lehetne más, mint az, hogy csak egy sajtó, a hivatalos sajtó maradjon. Én nem akarok diktátor lenni, mert én mindent elkövetek ebben az országban, hogy diktátúra ne legyen, de, ha diktátúra lenne, az csak az én diktatúram lehetne!

A kisebbségi visszatelepítésről

Visszatérve a propagandára, méltóztattak a nemzetiségi kérdéssel kapcsolatosan a külföldi propagandáról és a határainkon kívül élő kisebbségi visszatelepítésről is beszélni. Az egyik nagy feladat ez és nagyon szeretném ezt megoldani. A legfontosabb kérdés a balkáni mozgolódásokkal fenyegetett horvátországi magyar kisebbség kérdése. 100-120 ezer magyarunk él ott. Igyekszem a horvát kormány támogatásával élni és ekként minden tekintetben segíteni őket abban a nehéz helyzetben, amelyben vannak, de éppen ezért helyesnek méltóztattak-e találni azt, hogy ha ezek között a nagyon nehéz helyzetben levő emberek között, akiknél hol a falu egyik végét gyújtják fel a különböző bűnök, hol a másikat, Magyarországról kiutasított, vagy kiszökött volt magyar képviselők jarnak és agdítanak bujtogatnak a magyar gondolat ellen? Hogy férhet ez össze magyar voltokkal? Méltóztattak-e helyesnek és lehetségesnek tartani, hogy velünk barátságos országban élő magyar munkásokat sorra járják bizonyos urak és bujtogatták őket a magyar állameszme és a magyar gondolat ellen. Például Sütő volt képviselő lenn van Horvátországban és

most is ott bujtogat.

Nekem nincs alkalomam és módom ebbe beleavatkozni, de annak, akinek van rá módja, magyar szívere apellálók, hogy óvja ezeket az embereket attól, hogy ezt az aknamunkát a magyarság ellen tovább folytassák, mert nem az én személyem, nem az én kormányom ellen hanem az egész magyar nemzet ellen folytatják ezt az aknamunkát.

Ezt akartam ennél a kérdésnél elmondani. En szeretném hazahozni minden külföldön élő magyar testvéreinket. Nem kell mondanom, képviselőtársaim tudják és érzik, hogy ma milyen nehézségek vannak. Méltóztassanak elhinni, minden erővel igyekszem ezeket a kérdéseket megoldani. S amint várjuk ennek a háborúnak sikeres, győzelmes, nekünk jó, nekünk megfelelő befejezését és megfelelően készülünk rá, ezekben a konkrét kérdésekben, ép úgy, mint lelki erőnkben, egységünkben és magyarságunkban, hiszem és remélem, hogy a többi magyar probléma között ezt a kérdést is megfogjuk tudni oldani.

A miniszter elnök nagy tetszéssel fogadott beszéde után Antal István dr. nemzetvédelmi miniszter mondotta el költségvetési beszédét.

Antal István beszéde

Antal István a többek között kijelentette, hogy a jövő feladatait illetően határozott programmal nem állhat elő, mert feladatait és teendőit a tények és a mindennapi élet szükségletei alakítják ki és ezeken kívül a programok, munkatervet előzetes ismeretelése igen sokszor veszélyeztetné azok megvalósításának lehetőségét. A propaganda sikerének alapvető feltétele, hogy ne lassék propagandának. Tevékenységének lényege: személyes, felvilágosító, meggyőző, egységes és szilárd közhangulat kialakítása munka végzése két irányban. Első a háborúban való való erőteljes helytállásnak és ahhoz a nélkülözhetetlenül szükséges összhangzatos belső lelki és társadalmi frontnak megteremtése és második a kormányzatnak az általános kül és belpolitikai vezetés, de különösen a háború vezetésével kapcsolatos belső magyar kérdések megoldására irányuló törekvései tekintetében. Céljának elérését különösen a sajtópolitika, a film, a rádió, színház, irodalom, művészet, iskolánk-

vüli népművelés és talán első sorban a külföldi propaganda vonalán tartja különösen jelentőségteljesnek.

A nemzetvédelmi propaganda súlypontját ezidőszert a háborúra és a háborús problémákra kell helyezni. A háborútól független nagy magyar kérdések közül csak azok vehetők elő, amelyek megoldhatók a háborús kapacitás esökkenése nélkül.

Nemzetpolitikai szolgálat munkatársai szintén naponként tartanak tájékoztató előadásokat. Az előadói hálózatba propaganda autókát szandékokkal bekapcsoltatni. Rádióval, filmvetítéssel, könyvtárral. A propaganda védelmi tevékenységével közre tartozik a ponyva irrodalom elleni küzdelem is. Megemlítette még a miniszter, hogy az írói feladatok megbeszélésére Lillafüredre hívta össze magyarországi irodalmának legkitűnőbb jeit, végül pedig azaz fejezte be beszédét, hogy a magyar propaganda irányítójának helyzete könnyű, mert az ügy, amelyet szolgál, a magyarság ügye, igaz jó, szent és győzelmes ügy.

Vitéz Lukács Béla beszéde

A nemzetvédelmi miniszter nagy tüsszal fogadott beszéde után vitéz Lukács Béla tárcanélküli miniszter szólt fel. Rövidesen kifejtette azt a körülményt, hogy tárcája címében nem jut kifejezésre valamely munkakör, semmire sem jeleni azt, hogy téllenségre van kárhoztatva. Személyét, minden munkakörét és a rendelkezésére álló összes lehetőségeket mind a magyar élet szolgálatába állítja. Hangoztatta, hogy nemcsak tárcanélküli miniszter, hanem az ország legnagyobb politikai pártjának elnöke is. Ezen a téren is nagy feladatok hárulnak rá a párt-szempontoktól eltérítve úgy érzé, hogy az őszmagyarság érdekeit szolgálja. Azokat a feladatokat, amelyeket kormány, illetve a miniszterelnök rábizott, nem a bürokratizmus

felállításával végezte és végzi hanem azokkal a tisztviselőkkel, amelyeket az egyes szakminiszterek saját kérésére rendelkezésre bocsátottak. Ezekkel a gondolatokkal terjeszti be költségvetést, amelyet az államháztartás a lehető legkisebb megterheléssel állítottak össze. Vitéz Lukács Béla tárcanélküli miniszter rövid felszólalása után a Ház a miniszterelnökségi és a kisebbségi költségvetését általánosában, majd részleteiben is elfogadta.

Tasnádi Nagy András elnök ezután napirendi javaslatot tett, amely szerint a Ház legközelebbi ülésén szombaton délelőtt 10 órakor tartja a külügyiárcza költségvetésének tárgyalását. A Ház péntek ülésé ezzel foghat órákor véget ért.

HUNGARIA FILMSZÍNHÁZ

A magyar filmgyártás káprázatos kiállítású művészi alkotása:

Tavaszi szonáta

Előadóik: Szűrényi, v. Ben. Kö. Földényi, Pethes, Uray, Makláry.

VILÁGHIRADÓ!

Előadások: 5 és 7 órakor!

Dr. Bánáss László prépost-plébános a piarista szellemről és nevelésről

A piarista rend magyarországi letelepedésének 300 éves évfordulója alkalmából rendezett triduum második napján dr. Bánáss László prépost-kanonok mondotta a szentmisét nyelve a piarista öreg diákokért ajánlott fel. Azután beszélt intézett az ifjúsághoz, melyben többek közt ezeket mondotta:

— A piarista nevelés sok nagy embert adott már a magyarságnak. Férfiakat állított magyarrá életbe. Calasanzii Szent József azért vette a kezébe a fiúk nevelését, mert akkor is olyan idők voltak, mint ma: a fiúknak volt szükség a társadalom életében.

Az idők megvalósítója mindig a férfi volt. A görögöknél, rómaiaknál épűgy, mint a keresztény kor lovagvilágában. Ma is a férfiak állnak a helyükön. A fiúdelem a férfi kötelessége. Az ő feladata az élet problémáit megoldani.

Ehhez azonban hősiesség gondolkodásra és beállítottságra van szükség. A jellemmel a

gyengesség nem fér össze. Öseink is hősök voltak. A hős nem alkudhat meg soha a helyzettel.

Ma hősnak kell lenni a közönséggel szemben. Azért kevés a vezető egyéniség, mert nem tudnak hősök lenni. Aki önző, megalkuvó, saját érdekeit keresi, megbízhatatlan, nem való vezetőnek.

A piarista tanárok hőökké akarják nevelni a ma ifjúságát is. Legyen azért hála a szívetekben most is, meg ha öreg diákok lesztek, akkor is. Hála, szeretet az intézet iránt és a tanárok iránt, akik mindenről lemondanak, hogy titeket nevelhessenek.

Dr. Bánáss László prépost-kanonok nagyhatású beszéde után az ifjúság a szentmisét az öreg diákokért ajánlotta fel, hogy a magyar piarista család összetartozását ezzel is kifejezésre juttassa.

Ma, a triduum harmadik napján Fiedler István volt nagyváradi püspök mondja a szentmisét és szentbeszédet.

Vasárnap délelőtt fél 11 órakor lesz a he'vörtség újoncainak fogadalomtétele a Stadionban

Színepompás ünnepség színhelye lesz vasárnap, november 22-én a debreceni Stadion. Délelőtt fél tizenegy órakor tartják a he'vörstől újoncainak fogadalomtételét. Részt vesznek a következők:

1. Hadtestparancsnok úr fogadása.
2. Hadtestparancsnok úr előlő az arevonat előtt.
3. A vallásfelekezettek lelkes és Debrecen város polgármesterének rövid beszéde.
4. Ünnepléses eskütétel.
5. Hírszeregy. Játssza a 11. honvédered zenekara.
6. Egy kijelölt tiszt ünnepi beszéde.
7. Hadtestparancsnok úrtól további parancskikérése.
8. Díszmenet.

A meleg hangú ünnepélyekre belépődij nincs, s kéri a rendezőség a közönséget, hogy helyét lepkésőbb fél tizenegykor foglalja el.

Arokbafordították a megriadt lovak a szekeret

Könnyen tragikusá válható szerencsétlenes történet történt a kőszegi estől órákban a bal-mezővárosi úton. Sárkány József 40 éves hortobágyi csikós-meszedő, két lovas szekerevel hazafelé halott s eközben az út menti munkásoknál használta egyik gözhengerrel megriadt lovak. Sárkány József később vette észre a bekövetkezett baleset előzményeit, hogy a megriadt lovakat már nem tudja megfékezni s így szekereitől együtt beleforgott az út menti mély árkokba.

Az út menti mély árkokba, Sárkány József a felfordult szekér alatt maradt, ahonnan csak nagy ügyel-bájjal tudott kiszabadulni, mivel hátán súlyos fájdalmakat is érzett. A balesetről értesítették a debreceni mentőállomást, ahonnan egy autó ment ki a helyszínre és a sérült csikósszámadót beszállították a klinikára. Itt megállapították, hogy csupán zúzott sérülése van, úgyhogy kezelés után visszaszállították lakására.

Magzatelhajtás miatt kétévi börtönrre ítétek egy debreceni zsidóorvost

Pár év óta átnéven dolgozott a fővárosban dr. Moskovits Zsigmond

Elnöken emlékeztetben él még az a nagyszabású Lünper, a mely pár évvel ezelőtt egy Debrecenben végrehajtott tiltott műtét körül keletkezett. Moskovits Zsigmond fiatal zsidó orvos egy orvosbarátja lakásán tiltott műtétet hajtott végre.

Órákon át operálta a szerencsés leányt, aki azonban a műtét után kiszorult.

Holttestét egy szőnyegbe göngyöltötték s elszállították egyik rokonához, de rövidesen kikapart az ügy és megindult az orvosok ellen a büntető eljárás.

Moskovits Zsigmondot annak idején jogerősen tízhónapi fogságra ítétek gondatlanságból elkövetett emberölés címén és egy évre eltiltották az orvosi gyakorlatától. Moskovits büntetésének kibőlése után Budapestre költözött, ahol nyitott

orvosi rendelőt. Nemrégien feljelentés érkezett ellene, amely magzatelhajtással vádolta. A rendőrség elől Moskovits Zsigmond elbűt, úgyhogy nyomozólevelet kellett kiadni ellene, végül kézrekerült.

Bűrkálása idején Sós Álné alatt élt. Ügyében tegnap tartott fő tárgyalást a büntetőbíróvárszéken Szűcs Gábor László tanácsa. A tárgyalásra fogházor állította elő a vádlott orvost. A tanácselnök zárt tárgyalást rendelt el, de az ítéletet a nyilvánosság előtt hirdette már ki.

A törvényszék hűbűsnak mondta ki Moskovits Zsigmondot és kétévi börtönbüntetésre, valamint öt évi hivatali és politikai jogvesztésre ítélte, nem jogerősen.

A törvényszék fenntartotta Moskovits Zsigmond előzetes letartóztatását.

Hirdetmény a zsidók jelentkezési kötelezettségéről

Mindazon férfiakat, akik az 1942. év XIV. t. c. 3. §-ának (3) bekezdése értelmében zsidónak minősülnek és az 1894. január 1-től 1924. december 31-ig terjedő időben születettek (tehát 18—48 évesek), nyilvánvártásbavételük, illetőleg ellenőrzésük, valamint külön igazolvánnyal való ellátásuk végett jelentkezésre kötelezem.

JELENTKEZNI TARTOZNAK:

I. Az egyidejűleg kifüggesztett kiegészítő hirdetmény szerint, az ott feltüntetett helyen és időpontban:

- a) mindazok, akik katonai igazolványi lapjuk 15. rovata szerint valamely közérdekű munkaszolgálatos zászlóalj állományába tartoznak, ennél a közérdekű munkaszolgálatos zászlóaljnál.
- b) valamennyi egyéb, jelentkezésre kötelezett személy az állandó lakóhelye szerint illetékes bevonulási központnál.

II. A katonai parancsnokságuknál történt jelentkezést követő 14 napon belül, (városokban az egyidejűleg kifüggesztett kiegészítő hirdetményben feltüntetett napokon) valamennyi jelentkezésre kötelezett, az állandó lakóhelye szerint illetékes népmozgalmi nyilvántartónál is jelentkezni tartozik.

A jelentkezéshez mindenki hozza magával katonai igazoló okmányait (igazolványi lap, sorozási bizonyítvány, alkalmatlansági bizonyítvány, elbocsátó levél, levante igazolvány, közérdekű munkaszolgálatos igazolvány, polgári személyi lap), továbbá az állandó lakás bejelentését igazoló szelvényt, idegen állampolgárok ezenfelül állampolgársági bizonyítványukat, vagy

érvényes útlevelüket, végül mindenki két darab, lehetőleg 6x9 cm nagyságú fel nem ragasztott, tiszta háú fényképet. Utóbbiak hátlapjára, — azok felső harmadába írja rá mindenki a nevét, születési évét és helyét, valamint szüldnyja leánykori nevét.

A fényképek közül az egyiket a katonai parancsnokság visszatartja, a másikat körbelyegzővel hitelesíti és tulajdonosának visszaadja. A népmozgalmi nyilvántartó az utóbbi fényképet szintén láttaozza és belyegzővel látja el. A személyazonosság, valamint a jelentkezési kötelezettség teljesítésének igazolására a katonai igazolványi lap, vagy alkalmatlansági bizonyítvány, valamint az állandó lakás bejelentését igazoló szelvény egyidejű felmutatása mellett, ez a kétszeresen lebelyegzett fénykép szolgál. Gondos megőrzése tehát mindenkinek elsődrendű érdeke.

Az ellenőrzésre kijelölt katonai parancsnokságoknál való jelentkezés utazási költségeit, nevezetesen az állandó lakóhelytől a jelentkezési helyig és vissza megtett útvalnak III. kocsiosztályú vasúti vtiel-díját, az odautazásra váltott vasúti jegy beszállgatása és hatóságai szegénységbi bizonyítvány ellenében a honvédkincstár a jelentkezés alkalmával visszatéríti.

Az, aki jelentkezési kötelezettségének teljesítését elmulasztja, a törvény két hónapig terjedhető elzárással, súlyosabb esetekben két évig terjedhető fozházzal bünteti. (1939. évi II. t. c. 177. §.)

vitéz nagybeceni NAGY VILMOS honvédelmi miniszter.

Kiegészítő hirdetmény

A m. kir. Honvédelmi Miniszter úr által kiadott „Bevonulási és jelentkezési hirdetmény”-ben, valamint csak a jelentkezésre kötelező „Hirdetmény”-ben foglaltak végrehajtására a VI. honvéd hadtest területén a következőkben intézkedem:

A) KATONAI RESZ:

A hirdetményekben említett tc. értelmében zsidónak tekintendő férfiak közül:

1. Az 1909—1918. születési évfolyamokba tartozókból a meghatározott időpontra bevonulni tartoznak azok, akik

a) katonai igazolványi lappal rendelkeznek és ennek 15. rovatába valamely közérdekű munkaszolgálatos zászlóalj van állományban meg van bejegyezve, a beirt közérdekű munkaszolgálatos zászlóaljhöz;

b) katonai igazolványi lappal rendelkeznek ugyan, de nem valamely közérdekű munkaszolgálatos zászlóaljhöz, hanem az igazolványi lap 15. rovata szerint más alakulathoz tartoznak a m. kir. VI. közérdekű munkaszolgálatos zászlóaljhöz Püspökladányba;

c) katonai igazolványi lappal egyáltalán nem rendelkeznek, akár teljesítettek eddig szolgálatot, akár nem, sorozáson előálltak-e vagy nem, a m. kir. VI. közérdekű munkaszolgálatos zászlóaljhöz Püspökladányba.

Az eddig felsorolt más katonai parancsnokságnál jelentkezni nem tartoznak, mert bevonulásukkal jelentkezési kötelezettségüknek is eleget tettek.

2. Az 1900—1908., valamint az 1919—1924. születési évfolyamokba tartozókból azok, akik katonai igazolványi lappal rendelkeznek és ebben állománytesként valamely közérdekű munkaszolgálatos zászlóalj van beírva, annál a közérdekű munkaszolgálatos zászlóaljnál jelentkezzenek, amelyek az igazolványi lap 15. rovatában meg van bejegyezve.

JELENTKEZESI SORREND

azoknál, akik a VI. közérdekű munkaszolgálatos zászlóalj állományába tartoznak:

- a) 1942. évi december hó 3—9-ig az 1900—1904.;
- b) 1942. évi december hó 10—14-ig és december 16-án az 1905—1907.;
- c) 1942. évi december hó 17—23-ig az 1908., 1919—1921. és
- d) 1942. évi december hó 24—31-ig az 1922—1924. születési évfolyam-beliék.

Más közérdekű munkaszolgálatos zászlóalj állományába tartozók 1942. évi december hó 3—12-ig az állományilletékes (I. igazolványi lap 15. rovatát) közérdekű munkaszolgálatos zászlóaljnál jelentkezzenek.

3. Az 1894—1899. születési évfolyamokba tartozók közül azok, akik valamelyik kiegészítő kirendeltség (bevonulási központ) állományába tartoznak, annál a bevonulási központnál (kiegészítő kirendeltségnél) jelentkezzenek, amelyek az igazolványi lapjuk 15. rovatába be van írva.

JELENTKEZESI SORREND:

- a) 1942. évi december hó 3—12-ig az 1899—1898.;
- b) 1942. évi december hó 13—19-ig az 1897—1896.;
- c) 1942. évi december hó 20—31-ig az 1895—1894. születési évfolyamba tartozók.

Ráncatlanítás háromheti garanciával

Böske kozmetika
Frany János-u. 6

4. Az 1894—1908., valamint a 1919—1924. születési évfolyam-beliék közül azok, akik katonai igazolványi lapjuk 15. rovata szerint nem közérdekű munkaszolgálatos zászlóaljhöz hanem valamelyik más alakulat állományába tartoznak, valamint, akik katonai igazolványi lappal nem rendelkeznek, arra való tekintet nélkül, hogy szolgálatot teljesítettek-e vagy sem, sorozásra előálltak-e vagy sem, alkalmatlanok minősültek-e vagy sem, a lakóhelyük szerint illetékes bevonulási központnál tartoznak jelentkezni. Mégpedig:

a) A Tiszai közép és Jász-Nagykun-Szolnok vármegye központi járás és Szolnok megyei város területén lakók a Törökszentmiklós-i 46.

b) a Berettyóújfalui, a Biharke-resztes-i, a Nagyszalonta-i, a Cséfa-i járás és Nagyszalonta megyei város területén lakók a Berettyóújfalui 47.

c) a Tisza-i felső, a Szeghalmi járás, Karcag és Kisújszállás megyei városok területén lakók a Kisújszállás-i 48.

d) a Debrecen szabad királyi város területén lakók a Debrecen-i 49.

e) Püspökladány-i, a Derecske-i, a Sárrét-i járásokban és Hajdúszoboszló megyei város területén lakók a Püspökladány-i 50.

f) a Hajdú vármegye központi járás, Hajdúböszörmény és Hajdúnánás megyei városok területén lakók a Hajdúnánás-i 51.

g) Békéscsaba, Gyula megyei városok, Gyula-i, Békés-i és Elek-i járások területén lakók a Békéscsaba-i 52.

h) az Orosháza-i, a Mezőkovácsháza-i és a Battonya-i járásban lakók az Orosháza-i 54. bevonulási központnál.

JELENTKEZESI SORREND:

a) 1942. évi december hó 3—10-ig az 1924—1919.;

b) 1942. évi december hó 11—17-ig az 1908—1904.;

c) 1942. évi december hó 18—24-ig az 1903—1899. és

d) 1942. évi december hó 25—31-ig az 1898—1894. születési évfolyam-beliék.

5. A z 1. pontban felsoroltak a megjelölt napokon 9 órakor, a 2., 3. és 4. pontokban felsoroltak pedig a meghatározott időközökben 8—12 és 14—18 óráig jelentkezzenek. — utóbbiak csak hétköznapokon jelentkezhetnek.

B) POLGARI RESZ:

1. A közérdekű munkaszolgálatos zászlóaljparancsnokságok a bevonulás után mindazokat, akik szolgálatra alkalmatlanok, megfelelő igazolvánnyal ellátják és hazabocsátják.

A bevonulási központnál jelentkezőket nyilvántartásbavétel után — lehetőleg a jelentkezés napján — szintén hazabocsátják.

3. Mindazok, akiket tényleges munkaszolgálatra nem tartottak benn, a hazaérkezést követő napon a lakóhelye szerint népmozgalmi nyilvántartónál (városokban a polgármesternél, községekben a jegyzőnél, — körjegyzőnél) jelentkezzenek.

Debrecen, 1942. évi november hó 19-én.

BEREGFY KÁROLY altábornagy,
a VI. hadtest parancsnoka.

Csokonai Színház

Szombaton A-bérletben és a következő napokon folytatódásos

Simonyi úbestar

Eredeti nagyoperett ősbemutatója B. Unger Istvánnal a címszerepben. Kedden rádióközvetítés!

Kétnapi használatra akarta ellopni a Burgondia sarkán hagyott kerékpárt egy rovtortmu.lu tolvaj

A nyár folyamán a Csapó-utca és Rákóczi-utca környékén a délelőtti órákban rendkívül nagy forgalom volt, amikor egy üzlet alkalmazzott a Burgondia-utca sarkán az épület elé állította a kerékpárját egy pár pillanatra. Az a rövid idő, míg a kerékpár gazdája az üzletbe bement, elegendő volt Barcsa Albert többszörösen büntetett tolvajnak arra, hogy felpatanjon a gépre és igyekezzen a nagy forgalomban egérutat nyerni. A károsult azonban észrevette Barcsa lopási szándékát, kiugrott az üzletből és egy másik kerékpárra felpatanjva üldözőbe vette Barcsa Albertet.

Párszáz méteres kerékpárhasználat után sikerült is elfogni a kerékpártolvajt, akit nyomban átadtak az őrszemes rendőrnek.

Igy indult meg a többszörösen büntetett előleltü tettenétt kerékpártolvaj ellen a büntügyi eljárás, miközben a hajdúszoboszlói rendőrkapitányság jelentette, hogy ott egy cigányzenészeknek a klarinétját lopták el. Ezzel a lopással azért gyanúsítható Barcsa Albert, mert az illető, aki a loptott klarinétot Debrecenben egy őrszemesnél eladta, az Barcsa Albert személyi adataival igazolta magát.

A királyi ügyészség két rendbéli lopás miatt helyezte vád alá Barcsát, akinek ügyében a múlt nap tartott főtárgyalást dr.

Jankovich Jenő törvényszéki tanácselnök, mint büntető egyesbíró.

A vádlott a kerékpárlopást beismerte, azonban úgy a nyomozati eljárás során, mint a tárgyalás elején azzal védekezett, hogy csak két napra akarta a kerékpárt elvinni, tehát nem is volt szándéka ellopni, csak kölcsönbe vette el, mivel Ujfehértóra akart kikerékpározni, hogy a cipőjét megtalaltassa.

E rendkívül naiv védekezés után természetesen dr. Jankovich tanácselnök figyelmeztette a vádlottat, hogy ha töredelmesen beismeri lopási szándékát, ezzel lényegesen könnyíthet a büntetés súlyán, így Barcsa tényleg jobbnak látta, ha hihetetlen meséjével felhagy. Be is ismerte, hogy a kerékpárt azért lopta el, mert pénzre volt szüksége és el akarta adni. A klárinét lopását azonban tagadta s egyben hangoztatta, hogy az ő személyi lapját egy évvel ezelőtti valaki vagy ellopta, vagy ő maga elvesztette és ezt a tényét hivatalos helyen még annak idején be is jelentette. Ilyenformán nevében az követhetett el lopást, aki megtalálta személyi igazolólapját.

A törvényszék végül is ennek igazolására bizonyítási eljárást rendelt el s ezért a tárgyalást elnapolták.

a pénzt mindkét esetben elszórakozta.

Az ügyészség egy kerékpárlopással is vádozza Ifju Béres Ferencet. A vádlott beismerte a kerékpárlopást, ellenben azzal védekezett, hogy azt jóindulattal tette, mivel egy fiatal leányt akart megszabadítani az udvarlójától, aki ezen a kerékpáron járt el hozzá minden este.

Végül beismerte, hogy Hajdúszoboszlón betört egy kovácsműhelybe is, ahonnan különböző feszítő vasakat és szerszámokat lopott el.

A törvényszék több tanú kihallgatása után megállapította a vádlott négyrendbeli bűnösségét és ezért össz büntetésül nyolc hónapi börtönbüntetésre ítélte. A vádlott a büntetés enyhítése végett, a vádhatóság képviselője pedig súlyosbításért jelentettek be az ítélet ellen fellebbezést.

Szinyei Merse Jenő miniszter Péccsett

Pécs, november 20. Pénteken reggel küldöttség fogadta Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásiügyi minisztert, aki a város kulturtervezet megvalósításával kapcsolatban érkezett Pécsre. A váróteremben a miniszter megköszönve a polgármester üdvözlését, azt mondta: örömmel jött el, hogy meggyőződnie Pécs város hatalmas kulturális munkatervéről. Nem vártan jött, mert 17 évvel ezelőtti gróf Klebelsberg Kunóval járt először Péccsett az egyetem építése idején. Délben a miniszter és kísérete dr. Virág Ferenc püspök vendége volt.

Svetits e' em' stái a katonákért

A Svetits Intézet elemista növendékei kedveskedni akartak a katonáknak színelőadásal. De mire elkészültek, már hazamentek a sebesültek. Hogy tehát a társaságuk kárba ne vesszen és hogy a kiskis is legyenek valamit a hős katonákért, tegnap délután a szülők és vendégek számára rendezték meg az előadást. A befolyt adományokat eljuttatták a Vöröskeresztnek. Az egybegyűlt közönség mindvégig érdeklődéssel és tetszéssel hallgatta meg a jeleneteket, énekszámokat, szavakatokat, melyek mind a kis gyermekek magyar, hazafias neveléséről tanuskodtak. A betanítással leg többet fáradozott M. Blanka nővér.

A leggyesebb szereplők neveit megemlítjük: Balvi Erzsébet, Bódy Angela, Halvay Mária, Farkas Márta, Csócsita Gizella, Stefán Anna, Boga Marianna, Horváth Éva, Szokol Ilona, Mustó István, Barabás György, IV. o., Szamadó Imre, Nagy Ilona, Petry Kató, Konkoly Éva, Félégyházy Mária, Patkó Márta, Balogh Judit, Balkey Judit, Schadek Ellen, Györfy Judit, Jost Franciska, Boga István, Fodor Csaba, Barona Elemér, Kiszélya László, Vasskovits Mihály III. osztályosok, Mikó Judit, Turv Anna.

Meteor mozi műsora
Szombaton 5 és 7 órakor, vasárnap délelőtt 11, délután 3—5—7 órakor **közkívánatja!** Maeterlinck költséi szépségű színes mesefilmje:
A kék madár
SHIRLEY TEMPLE főszereplésével.

Kardos illatszertárát Piac-u. 79.sz. alá helyezte át

Ötnapi elzárásra ítélték, mert eladta élelmiszerjegyeit

Az utóbbi időben több ízben előfordult, hogy debreceni lakosok eladták élelmiszerjegyeiket. Tekintettel arra, hogy az élelmiszerjegyek eladása tiltott és büntetendő dolog, mindegyik jegyárus ellen megindították az eljárást. Legutóbb Ókrös Nagy Erzsébet, kishegyesi-úti szükséglakásbéli lakost vont felelősségre a rendőri büntetőbírószág, mert

élelmiszerjegyeit eladta. A kihágási ügyet tegnap tárgyalta dr. Boczkó Lajos rendőrtanácsos, kihágási bíró. A tárgyalások során kiderült, hogy Ókrös Nagy Erzsébet a cukorjegyet 3, a kenyér és lisztjegyet 17 pengőért adta el. Dr. Boczkó Lajos rendőrtanácsos Ókrös Nagy Erzsébetet közlelmezéssel kihágásért ötnapi elzárásra ítélte.

KIVEGEZTÉK

a gyermekgyilkos máramarosszigeti halálraítéltet

Bilecsuk Demeter 46 éves körsmező földműves vadállati kegyetlenséggel halálra kínoztta Jeremiás nevű 8 éves gyermekét. Mivel tettét elsőtétítés ideje alatt követte el, rögtönítélő bíróság elé került, mely nemrég halálra is ítélte. A kegyelmi kérvény elutasítása után a máramarosszigeti törvényszék udvarán az elmúlt reggel került sor az ítélet végrehajtására. Reggel fél 9 órakor fogházőrök vezették fel a megbilincselt Bilecsukot az udvaron felállított

bitófához, ahol a tanács elnöke közölte az elítélte a kegyelmi kérvény elutasítását. Bilecsuk ezután utolsó óhajaként református lelkész hivatott magához s hosszú ideig imádkozott a lelkésszel. Délelőtt fél 10 órakor került sor az ítélet végrehajtására, amikor ugyancsak fegyveres őrk kísérték bitó alá a teljesen megtört gyilkost. Az ítéletet Bogár Imre hajtotta végre s a halál hatvan másodperc alatt állott be.

Csavargásért 25 napra ítélték egy sámsoni leányt

Nemrégiben Debrecenbe érkezett Forgács Róza 22 éves hajdúsámsoni leány. Ahelyett azonban, hogy beállt volna háztartási alkalmazottnak, az élet könnyebb oldalát nézte és csavargással töltötte napjait. Az egyik napon a debreceni rendőrség detektívjei elfogták a leányt és bekisérték a rendőrség

központi ügyeletére, Forgács Róza ellen csavargás címén indították meg az eljárást. Forgács Rózát dr. Boczkó Lajos rendőrtanácsos, kihágási bíró vont felelősségre. A leány sirva védekezett, a bizonyítékok azonban ellene szóltak s így dr. Boczkó Lajos rendőrtanácsos 25 nap elzárásra ítélte.

Miniszteri döntés a kis- és nagykereskedői haszonkulcs együttes felszámításáról

Ebből a csoportosításból kitűnik, hogy a kérdésnek minden szakmára kiterjedő érvénnyel való eldöntése nem lehetséges s az csak a szakmai rendezés során történhet meg, amikor a szakma különleges adottságai a kérdés elbírálásánál figyelembe vehetők. A c.) alatt említett esetre nézve, amikor tehát a kérdés a szakmai rendezés során nem döntetett el, illetve a rendelet a szóbanforgó kérdésben nem intézkedett, az irányadó elvi szempont az, hogy a nagy- és kiskereskedő fogyasztók felé történő eladásai esetén legmagasabb eladási árának megállapításánál csak az egyik és pedig a kiskereskedői haszonkulcsot alkalmazhatja, nem jogosult tehát a nagy- és kiskereskedői haszonkulcsok együttes felszámítására.

A haszonösszeget számíthatja fel, amelyet hasonló elbírálás alá eső eladásainál a rögzítés időpontjában is felszámított, feltéve, hogy a rögzítés időpontjában már rendelkezett a kis- és nagykereskedelem együttes gyakorlására jogosító iparigazolvánnyal. Amennyiben 1937. augusztus 26-án ilyen iparigazolvánnyal nem rendelkezett, de ezt azóta megszerzte, úgy a m. kir. Közellátási Felügyelőség útján — minden esetben jelen rendeletet számára történő hivatkozással — beadott kérelmében csak az esetben kérheti fogyasztók felé történő eladásainál a rögzített haszonösszeg felemelését, ha igazolja, hogy a kiskereskedést a nagykereskedéstől teljesen független különálló üzlethelyiségben, külön személyzettel folytatja.

FERENC JÓZSEF KESERŰVÍZ

Készülődés a Csokonai emlékünnepeyre

Megirtuk pár nappal ezelőtt, hogy az idei Csokonai ünnepélyt november 26-án, csütörtökön délután 6 órakor tartja a Csokonai Kör. Az ünnepély színhelye a Déri Múzeum.

A Csokonai Kör vezetősége összehívotta a végleges rendjét az ünnepélynek. A szereplők e szerint a következők: dr. Pap Károly, dr. Karácsony Sándor, dr. Gulyás Pál, Zách János, Csobán Endre és a Kollégiumi Kántus Szilgythy Gyula vezetésével.

Karácsony Sándor az „Aktuális Csokonai” címen tarti előadást s ebben Csokonainak a mai magyar élethez való viszonyát tárgyalja. Erről már írtunk néhány gondolatot pár nappal ezelőtti számunkban. Az elnöki megnyitót dr. Pap Károly egy. ny. r. tanár, a Csokonai Kör el-

nöke mondja. Dr. Gulyás Pál legújabb verséből fog néhányat bemutatni „Arcadia hurjain” összefoglaló cím alatt.

Zách János Csokonai „A lélek halhatatlansága” című elbeszélő költeményéből fog két rövidebb részletet előadni. Csobán Endre Debrecen irodalmi életének mai teendőiről szól „Irodalmi helyzetkép” című rövid előadásában.

Az ünnepély elején és végén több évtizedes hagyományok alapján a Kollégiumi Kántus szerepel egy-egy Csokonai-dal eléneklésével.

Helyárok: Ülőhely egyszékesen 1.—P., a Csokonai Kör tagjainak 50 fillér. Diákjegy 30 fillér. Jegyek elővételben válthatók ma, szombaton délelőtt 10 órától kezdve a Méliusz és Bertók könyvkereskedésekben.

Lelopta a pokrócot az alvó emberekről egy balmazújvárosi fufangos gazdalegény

Kerékpárt is lopott, hogy a károsult ne tudjon udvarolni járni

Ifju Béres Ferenc balmazújvárosi gazdalegény négy rendbéli lopás miatt állott a múlt nap a debreceni törvényszék előtt. A vád szerint két alkalommal az alvó emberekről pokrócot loptott le, másik két esetben pedig kerékpárt, illetve kovács szerszámot loptott.

A fiatal gazdalegény valamennyi lopást beismerte. Elmondotta, hogy a két pokrócot olyankor lopta el, amikor az istállóban ott aludtak a gazdasági eseldek is. Az egyiket Szakács Dénes balmazújvárosi gazdálkodó istállójából lopta el. Éjszakának idején, még a múlt élelen, bement a nyitott ajtajú is-

tállóba és odament az alvó kocsihoz. Lassan ráncigálni kezdte róla a pokrócot s ezzel akart meggyőződni róla, hogy ébren van-e a kocsi. Mikor nem kapott választ, lassan lehúzta az egész takarót, majd ellopta a lószerszámot is és másnap mind a kettőt eladta egy debreceni szíjgyártónak 450 pengőért.

Az első siker arra bátorította Ifju Béres Ferencet, hogy ugyan ezzel a módszerrel egy másik lopást is végrehajtsa, ami megint sikerrel járt.

Az újabb lopásnál is két takarót, két pár lószerszámot kaparatott meg s ezeket is eladta,

HIREK

November 25.-én, szerdán kezdődik a református egyházkerület közgyűlése

A Magyar Élet Pártjának hírei

KÖZPONTI PARTIRODA: Arany Bika-szülő felemelet, ahol a párt szociális tanácsadó irodájában feleket fogadnak és kérvényeket átvesznek minden hétköznapi délután 9-1 óráig.

A PART KÉPVISELŐI KÖZÜL: Balogh István fogad minden hónap első vasárnap délelőtt 11-12 óráig.

A MAGYAR ÉLET PÁRTJÁNAK TÁRSASKÖRE az Arany Bika-szülő felemeleten nyitva minden nap délelőtt 9-1 óráig és délután 3-9 óráig.

HAJDÚ VÁRMEGYE MAGYAR ÉLET PARTI VEZETŐSÉGE minden hétfőn és pénteken a főispáni hivatalban délelőtt 9-12 óráig napnaszont tart, amikor is a kérelmek és panaszok a vármegyei központi MÉP iktárnak adhatók át.

GYÓGYSZERTÁRAK EJJELI SZOLGÁLATA

„Aranygyal” Bánó Andor, Piac utca 50. Telefon: 24-53. — „Reményseg” Gödény Hona, Csapó-utca 22. Telefon: 14-21. — „Isteni Gondviselés” Székely Adorján, Petőfi-tér és Teleki-utca sarok, Telefon: 32-81. — „Sas” özy. Mandel J.-né, Halvan-u 66. Telefon: 11-93.

Emlékeztető!

Ma, szombaton a vasárnapi lapunk számára este fél 10 óráig veszünk fel apróhirdetéseket.

Köznap 10 szög 60 fillér, vasárnap 10 szög 80 fillér.

Egyedül felvételi hely lapunk kiadóhivatala, Ferenc József-út 56. sz. (Megyeház mellett.)

Emlékezzünk

NOVEMBER 21.

1915. Gúneláldozó, rendületlen hűségéről tett tanúbizonyságot e napon Turó Vince, volt szegedi 3. honvéd huszárezredbeli huszár a Smidyn ellen végrehajtott lovasátadás alkalmával. Egy ellenséges főrség hátába kerülve annak egy részét levágta (11 halott), a többiek pedig minden felszerelésüket, elhagyva fejeszletten elmenekültek. Turó huszár, kinek a lója át volt löve, észrevette hogy Reiber főhadnagy közvellenül az ellenséges állások előtt sebesülve lovaslót üsszerogy. Nem törődve saját sebével, azonnal fűszte segítségére sietett és a heves ellenséges táborban sikerült is őt biztonságba hoznia.

Parancsnoka az arany vitézségre emelte javaslatba, azonban a nagy ezüst vitézségi éremmel lett kitüntetve.

A Diákkaptár Bórszántó RT. alakuló gyűlését a miniszter kivánságára december 9-ére halasztottuk. Az intézetek diákzöngéje november 22-én, vasárnap délután legyenek ott a kereskedelmi fiúiskolában.

Az Egyesült Ker. Nemzet Liga Debreceni Osztálya értesíti tagjait, hogy a mára tervezett előadás az előadó megbetegedése folytán elmarad.

Egy kiskorú érte tetten a olvaft. Sztán Péter turvékonyi akos ez év áprilisában elment Drágus Lászlóéhoz, akitől munkát kért. Az asszony az ajánkozott elutasította, aki hogy jösszút álljon, amíg Drágusné ávol volt házatól, kifosztotta a akást. — Csomagolás közben azonban egy gyermek benézett z ablakon, aki a betörőben felismerte Sztán Pétert. A főényszék a bosszúálló betörő gyhónapi fogházzal sújtotta.

A tiszántúli református egyházkerület november 25-én és következő napjain tartja egyházkerületi rendes közgyűlést.

Mivel a Kollégium épületeinek nagyobb része állami céokra van igénybevéve s ennek következtében a díszterem sem használható, a közgyűlés megnyitása és megalakulása, ahánylyen mindig nagyszámú közönség szokott megjelenni, a Városháza közgyűlési termében fog történni, amelyet a város vezetősége a kivételes alkalomra való tekintettel átengedett. 12 órákor innen vonul át a közönség a diakonissza szentelészre a fűtött Kistemplomban, délutáni és másnapi tárgyalásait pedig az egyházközség tanácstermében folytatja.

A közgyűlésen báró Vay László egyházkerületi főgondnok mond megnyitó beszédet, a közgyűlés megalakulása után üdvözli a Kormányzó Urat, majd a tragikus hírtelenséggel elhunyt Kormányzóhelyettesről emlékezik meg. Elnöki előterjesztések, egyetemes konvencióleiratok, iskolai ügyek, bizottságok jelentései, ingatlanváltozások stb. alkotják a közgyűlés további pontjait.

A Kistemplomban tartandó diakonissza szentelésen D. dr. Révész Imre püspök hirdeti igét.

Krayer festéküzlet közleményei: Ismét kapható: vízűveg, textilszappan suroláshoz, festéshez, enyvpótló teljesen pótolja az enyvet asztalosok részére. Külső és belső olajfesték és hígító ismét van korlátolt mennyiségben.

Uj üstökös fedezett fel egy finn csillagász. Oterma finn csillagász új üstökös fedezett fel, amely a Bika csillagkép közelében egyelőre csak mag- és uszálynékűi elmosódott foltnak látszik. Ebben az évben már a második üstökös, amelynek feltedezése töle származik. Az első ez év februárjában fedezte fel.

Dr. Bánáss László lett a Szent László Dalegylet elnöke. A debreceni Szent László Dalegylet most tartotta tisztújító közgyűlését. A gyűlés az egyület majdnem két évtizeden át volt elnöke, Mellau Márton pápai prelátus lemondása folytán az elnöki tisztt betöltésére dr. Bánáss László prépost plébánost hívta meg. A megválasztott új elnököt háromtagú küldöttség hívta meg az ülése, amelyen Kolvenez Rezső méltatta ezután a lelépő elnöknek az egyesület érdekében kifejtett eredményekben gazdag munkásságát. Javasolta a választmány a távozó elnök örökös díszelnökké való megválasztását s egyben ünnepélyes aktus kíséretében ányujtotta neki az egyesület arcképes albumát. Dr. Ákos István piarista tanár az új elnököt üdvözölte az egyesület nevében, majd Bánáss László dr. ismertette megszabott célkitűzéseit, melyekkel az egyesületet vezetni kívánja. Az ezután megtartott választások eredményeképpen Mellau Márton örökös díszelnökké, Ferenczy Viktoré, dr. Bátori József gimnáziumi igazgatót és Kummergruber Emil pedig alelnökké hívták meg.

ELHIZOTT, VERMES, SZEKREKEDÉSEKRE ÉS ARANYERES PANTALMAKRA HAJLAMOS EGYENEKNEK reggelenként éhgyomorra egy-egy pohár természetes „FERENC JOZSEF” keserűvíz általában nagyon jót tesz, mert has hajtó hatása biztos, alapos és mindig kellemes. Kérdezze meg orvosait!

Baromfi tolvaj KFT garazdálkodik Szatmáron. Szokatlanul sok baromfi tolvajlásról érkezik jelentés az utóbbi napokban a szatmári rendőrséghez. A rendőrség erőlyes nyomozást indított kézrekerítésükre s a jelek szerint valóságos baromfi tolvaj társaság működik a város különböző részein. Ha a tolvajok horogra kerülnek, rögtönítelő bíróság fog itélkezni felettük.

Minden hazafias kereskedőnél kaphat repülőhélyeket.

A fűszerkiskereskedők burgonyaellátásáról. A fűszerkiskereskedők Radnay Márton elnökkelésével ülést tartottak, melyen a burgonyaellátás problémáit tárgyalták. Az elnök ismertette a helyettes polgármesterrel folytatott tárgyalásai eredményét a közérdekű kérdéssel kapcsolatban s ennek eredményeként hét vagon burgonya már szétosztásra is került a kereskedők között. Az elnök bejelentette továbbá, hogy összeírásra került a debreceni gazdák burgonya készlete is, mely biztosítani fogja a burgonyaellátást. Felmerült az a probléma is, hogy sokan egyes magánháziartások felvásárolták a burgonyát és egy-egy vételnél 4-5 mázsa burgonyát tárolnak. A gyűlés egyhangúlag abban állapodott meg, hogy elsősorban a szegényebb néposztály szükségleteit kell kielégíteni, tehát először arról fognak gondoskodni a debreceni kiskereskedők.

EGY MEGGYILKOLT ZSIDÓERT TIZ ARABOT LÖNÉK AGYON AZ ANGOLOK

Vichy, november 20. (Német TI) A francia rádió jeruzsálemi jelentése szerint a palesztinai katonai hatóságok elrendelték, hogy minden meggyilkolt zsidóért megörölásül tiz arabot löjjenek agyon.

A zöldségtermesztő gondjairól a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkeket közöl még az újborok speciális kezeléséről, a permetezés munkaidéjének megrövidítéséről, a gyümölcsös őszi kezeléséről a mai trágyázás lehetőségeiről, a vetőmagvak házi ellenőrzéséről, az őszi talajmunkákról, a fahamú felhasználásáról, a zöldségmagvak vásárlásáról stb. A két szaklapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, VI. Aréna-út 84-c.) lapunkra való hivatkozással díjtalanul küld egy alkalommal mutatónyomtatványt.

Közhirre teszi a város adóhivatala, hogy a fogyasztásiadó ellenőrzők által helyszíneri történő hivatalos fogyasztásiadó pénzfelvitelére szolgáló fogyasztásiadó bevételi tömbök közül a 4101-4200 sorszámú nyugtatómb érvénytelen. Ez az említett sorszámú tömbnyomtatón pénzfelvitelt nyugtató nem lehet Városi adóhivatal.

Kétnapi elzárás istenkáromlásért. Dr. Papp Menyhért rendőrtanácsos, kihágási hírvéleményes István napzámos, Terockó-utca 21. szám alatti lakost, istenkáromlásért kétnapi elzárásra ítélte.

Zalaegerszeg bucsuztatta horvátok. Zalaegerszeg társadalmi munkásságának bizottsága a városi térre induló alakulatát, Brand Sándor alispán és vitéz Tamássy polgármester mondott lelkes hangú bucsuzsédet. A helyi vöröskereszt és a leventék által gyűjtött adományokból a leventék minden hónapban két-két szeretlet csomagot adnak át. (MTI)

Megüresedett üzletbe is igényelhető! Az elsőfokú iparhatóság értesíti a kereskedőket, hogy a Hádházi-utca 6. szám alatti üzlet (műhely) helyiség üresedésben van. Az üresedésben lévő üzlet (műhely) helyiséget bérbevenni szándékozó keresztyén kereskedők vagy iparosok ezirányú bejelentését az elsőfokú iparhatóságához (Kossuth-u. 20. sz., fsz. 37. sz. hivatalos helyiségében) a jelen hirdetésny közétételtől számított 15 napon belül saját érdekében feltétlenül tegye meg.

Ötszáz ágyas sebesülőkórházat szereltek fel Zalaegerszegen. A zalaegerszegi Notre Dame zárdát átalakították és sebesülőkórháznak rendezték be. A zárdá falai között kapott helyett 330 ágyas kórház, valamint a parancsnokság és az ápolószemélyzet. A szomszédos elemi iskolában 170 ágyas kórházat rendeztek be, s ezzel összesen 500 ágyas sebesülőkórházat tartanak fenn.

Hirdetmény. A zsidó hadkötelesek jelentkezése, összegyűlése, illetőleg behívása tárgyában hirdetmények bocsátattak ki, amelyek a város egész területén ki vannak függesztve. Közöln az érdekeltekkel, hogy a m. kir. honvédelmi miniszter 69.059/eim. 1-b.-1942 H. M. számú rendelete értelmében a hirdetményekben meg szabott kötelezettségek az 1942. XIV. t.-c. 6. §-ának 1. bekezdése értelmében a keresztyén hitfelekezethez tartozó akátenyleges, akár nyugdíjas lelkésztörökre és papi jellegű tanárookra nem terjednek ki, — ehhez képest az említett személyek a hirdetményekben meg szabott módon jelentkezni, illetőleg bevonulni nem kötelesek Polgármester.

Vasárnapi istentiszteletek

A református templomokban:

Nagytemplomban délelőtt 10 órákor prédikál dr. Ferenczy Károly, délután 5 órákor Kecskés József, Kistemplomban délelőtt 9 órákor Uray Sándor, 11 órákor dr. Parkos Pál, délután 5 órákor Csutoros Sándor. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órákor dr. Hegyaljai Kiss Géza, délután 5 órákor Acs Mihály. Károlyi Gáspár-téri templomban délelőtt 9 órákor Erdei Károly, délután 4 órákor Varga Balázs. Ispolytemplomban délelőtt 10 órákor Molnár Ferenc, délután 5 órákor Birinyi János. Árpádtéri templomban délelőtt 10 órákor Demeter Gyula, délután 3 órákor dr. Erdei Mihály. Homokkerti templomban délelőtt 10 órákor Kovács József, délután 5 órákor Dusicza Ferenc. Csabókerli templomban délelőtt 10 órákor dr. Danesházy Sándor, délután 5 órákor Balogh József. Nyilastelepi templomban délelőtt 10 órákor Mészáros Béla, délután fél 4 órákor valóságos ünnepély. Kerekestelepi templomban délelőtt 10 órákor Szilágyi László, délután 3 órákor Szilágyi László. Egyetemi templomban délelőtt 11 órákor dr. Vasady Béla. — Augustus - szanatóriumban délelőtt negyed 10 órákor Püski Imre. Egyetemi klinikákon délelőtt Szentes László és Konecz Zoltán. Tég'áskerti Állami iskolában délelőtt 10 órákor Sárközy Lajos. Tég'áskerti gyülekezet házában délután 3 órákor Erdei Károly. Wolaffkatelepi olvasókörében délután 3 órákor Dusicza Ferenc.

Tanyai istentiszteletek: Egyek délelőtt 10 órákor dr. Papp Géza. Ohat délután 3 órákor dr. Papp Géza. — Pállag délelőtt 9 órákor és Sziklót délután 3 órákor vitéz Szabó Endre. Dandó II. Védres-dűlő délelőtt 9 órákor és Kunpálhalma délelőtt 11 órákor Rápolthy Árpád. Hegyes délelőtt 10 órákor, Elep délután 2 órákor Nagy Károly. Bánk délelőtt 10 órákor, Diószent-út délután 2 órákor Dvarhelvi György. Ebes délelőtt 10 órákor Molnár Gyula I. Pac délelőtt 9 és Mészáros délután 3 órákor Molnár Gyula II.

Levente - istentisztelet: Kossuth-utcai templomban délelőtt fél 12 órákor, prédikál Acs Mihály.

Gyermek - istentisztelet: Egyetemi templomban fél 9 órákor, prédikál Szentes László; Révész-tér 2. sz. téri gyülekezet házában délelőtt 10 órákor, prédikál Tariska Zoltán.

Istentisztelet az Egyetemi templomban. November 22-én, vasárnap délelőtt pontosan 11 óráj kezdettel egyetemi istentisztelet lesz a Egyetemi emőomban. Igét hirdeti: dr. Vasady Béla egyetemi ny. r. tanár: Az egyház felelet alatt címen.

A római katolikus templomban: A Szent Anna-utcai plébániatemplomban 6. 7. 8.20. 9 órákor szentmise. Feltűzők nagyszentmise. Szentmisék 7/12, fél 1 órákor.

A görögkatolikus templomban: vasárnap délelőtt negyed 8 órákor katonamisé, 8 órákor diákmissze, délelőtt 10 órákor nagy szentmise, a zentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos mondja. Délelőtt háromnegyed 12 órákor esendes szentmise. Délután fél 4 órákor rózsafüzérjárósság, 4 órákor vacsernye és szentmisemádás.

Az evangélikus templomban: vasárnap délelőtt 9 órákor ifjúsági istentisztelet. Igét hirdeti Dönsz Tivadar vallásitanító-lelkész. Délelőtt 10 órákor és délután 5 órákor istentisztelet. Igét hirdeti dr. Pass László esperes.

Nagy tűz pusztított az elmúlt nap Ungvár közelében az egyik fűrésztelepen. A tűznek az egész telep martaletka lett s a pusztulás következtében 300 munkás vált kenyérlétevé. A tűr jóval meghaladtja az egy-millió pengőt.

Miskolcon kigyulladt az avasi látótórony. Rövidzárlat következtében kigyulladt Miskolc egyik jellegzetes épülete, az avasi látótórony. A díszes faépület felsőrésze legett, a díszes részét sikerült megmenteni. A tűr biztosítás révén megmentül. A torvot valószínűleg még a tél beállta előtt újra felépítik.

Német katonák kitüntetése a keleti fronton

Gyászrovat

Kultsár Imre

Rövid szenvedés után 75 éves korában meghalt Kultsár Imre nyug. városi tisztviselő. Halálával egy városzerte ismert és általános tisztületnek örvendő, nagy népszerűségű idős úr dől ki az élők sorából. Halála híre széles körben keltett nagy részvétet. Temetése vasárnap délelőtt fél 12 órakor lesz a Köztemető II. a. ravatalozó terméből, a református egyház szertartása szerint. Gyászolják: felesége: özv. Kultsár Imréné szül. Nicht Ilona, gyermekei: Erzsébet férjével Marsteiner Sándorral, Márta férjével, Vitéz Váry Sándorral, Ilona férjével Elek Ferencel, Katalin, unokái: Baros György, Váry Attila Marsteiner Klárl. Lakás: Baross-utca 5. Temetését a Gebauer temetkezési vállalat rendezi.

Bötykös Gyula ny. MÁV főpályamester 63 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a Köztemető II. a. számú ravatalozó terméből, a református egyház szertartása szerint. Gyászolják: Bántócs felesége: özv. Bötykös Gyuláné szül. Weissenbacher Katalin, anyósa: özv. Weissenbacher Benedekné szül. Hetey Amália, testvérei: Bötykös Pál nejevel és gyermekeivel, Bötykös Ilona férjével és gyermekeivel, valamint a kiterjedt rokonsággal. Lakás: Baltazár Dezső utca 6. Temetését a Gebauer temetkezési vállalat rendezi.

Özv. Izsák Péterné sz. Pisch Anna úrnő 65 éves korában Debrecenben elhunyt. Temetése szombaton délután 3 órakor lesz Irhócon (Máramaros megye) a róm. kat. egyház szertartása szerint, a róm. kat. templom sírkertjében. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja. Lakás: Irhóc. Szállítását a Gebauer temetkezési vállalat rendezi.

Özv. Tolvaj Ferencné szül. Ács Mária 87 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn délután 3 órakor lesz a Köztemető ravatalozó terméből, a ref. egyház szertartása szerint. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja. Lakás: Szabolcska Mihály-utca 3. Temetését a Gebauer temetkezési vállalat rendezi.

Veress Ilonka 2 éves gyermek temetése ma, szombaton délelőtt 11 órakor lesz a hármastereből, református szertartás szerint tartandó ima után. Az elhunytban dr. Veress Sándor orvos és felesége Ilonka Klára gyermeküket gyászolja. Lakás: Munkács. Csurla „Kegyület” temetkezési vállalat végzi, Dégenfeld-tér 2.

Kéncz József dohánygyári munkás 27 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 4 órakor lesz a hármastereből, a református egyház szertartása szerint tartandó ima után. Lakás: Nyil-u. 104. szám. Csurla „Kegyület” temetkezési vállalat végzi, Dégenfeld-tér 2.

Pálffy Józsefné, Harsányi Zsófia 50 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 3 órakor lesz a Köztemető I. sz. ravatalozó terméből, ref. szertartással. Lakás: Kút-u. 16. Pusztai temetkezés.

Özv. Adorján Jánosné, Fajzl Eszter 76 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 2 órakor lesz a Köztemető 3. sz. ravatalozó terméből, ref. szertartással. Lakás: Kondor-u. 3. Pusztai temetkezés.

A MONE nagyszabású gyűlést tart vasárnap Hajdunánáson

Dr. Csilléry András, dr. Bókay Zoltán és Boór Győző a nagygyűlés előadói

A Magyar Orvosok Nemzeti Egyesülete már eddig is több ízben tanúságot tett nemcsak a köztisztviselők és értékes működéséről. Számos nagygyűlésen kiváló előadók ismertették a keresztyény orvostársadalom törekvéseit és céljait. A MONE-nak elsőrendű törekvése, hogy az orvost közelebb hozza a néphez és megismertessék a néppel a magyar orvosi rendet, amely mindig szívén viselte a magyarság sorsát.

A MONE vasárnap újabb nagygyűlést tart. A nagygyűlés ezúttal Hajdunánáson lesz, ahová dr. Csilléry András elnök, egyetemi tanár és dr. Pauchly Géza igazgató vezetővel utaznak ki az előadó orvosok. Az előkelő vendégeket a hajdunánási polgármester fogadja. A nagygyűlés vasárnap délelőtt 11 órakor kezdődik a városháza dísztermében. Dr. Csilléry András egyetemi tanár a nemzetnevelésről, dr. Bókay Zoltán egyetemi tanár a gyermekápolásról és dr. Boór Győző a repülésről tart előadást.

Hajdunánás közönsége nagy érdeklődéssel várja a MONE debreceni tagjait, akiknek ez a látogatása mindenképpen alkalmas lesz arra, hogy a nagy hajdú város közönségét testvéri közelségbe hozza a magyar keresztyény orvosi renddel. A MONE egyébként legközelebbi programjába vette, hogy Berettyóújfaluban, utána pedig Nagyváradon hasonló nagygyűlést tart.

Mikszics Sándorné szül. Bartha Eszter 46 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozó terméből. Lakás: Rujter-utca 44. szám. Temetését Bartha vállalat végzi.

Szöllő Jolika 18 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután fél 4 órakor lesz a Köztemető IV. ravatalozó terméből. Lakás: Hajdúszoboszló. Temetését Bartha vállalat végzi.

Szent Erzsébet napja a Svetits-Intézetben című ciklünkkel kapcsolatosan pótlólag itt közöljük, hogy Mátyás Mária, aki olyan tökéletes művészzélettel adta elő a „Hunyadi László” című operából a La Grange áriát, nem negyedéves, hanem ötödéves növendéke a Svetits-Intézetnek.

200.000 pár facipő az évi termelésük. A facipő a háborús viszonyok között különös jelentőségre tett szert és gyártásával számos vállalat foglalkozik. Az ország facipő-termelése elérte, sőt újabban meghaladja a 200 ezer párt. Ennek a mennyiségnek 80 százaléka Apatiban készül fűz- és nyírfaiból. A nyersanyagot a baranyai löhércégi uradalom erdőségeiben termelik. Minthogy a facipő különösen a mezőgazdasági munkásokra igen jó szolgálatot tesz, a termelés további fokozását a szükséges nyersanyag kiutalásával máris biztosították.

Dr. Naményi Gyuláné Szentendrei Olga gyorsíró gépfűző iskolájában az új tanfolyam november 16-án kezdődik. (Eng. 6475.) Batthyány-u. 1. szám. Vidékieknek vasútkedvezmény.

Hirdetmény a rét- és legelőgazdasági alsófokú tanfolyamokra való felvételekre. Legeltetési társulati, birtokossági elnökök, gazdák, pénztárosok, jegyzők, egyéb közegek, valamint községi bírók és előjárósági tagok, továbbá oly kisgazdák részére, akik rét- és legelőterülettel is rendelkeznek, a földművelésügyi miniszter november 15. és 1943. március 1. közötti időben 10 napos rét- és legelőgazdasági alsófokú tanfolyamokat tart. Ezek a tanfolyamok a résztvevő kívánók számára és lakóhelyükhöz való távollétükhöz képest a jászberényi, nagykállói, pápai és a kehidai m. kir. mezőgazdasági szakiskoláknál, valamint a kaposvári komáromi, munkács és rimaszombati m. kir. teli gazdasági iskoláknál foglalkoztatni. Felhívom ezeket a tanfolyamokon résztvevő kívánókat, hogy a felvétel iránti bélyegmentes kérvényüket, valamint 5. az-az öt pengő részvételi díjat a szakiskolák igazgatóságához küldjék be. Polgármester.

Anyakönyvi hírek

Eljegyzés: Monori István vagonygyári munkás, Hajdúhözsörmeny - Csábi Márta Klapka-utca 36. Debreceni Sándor bérház, Péterfia-dűlő 46 - Nagy Julianna Macs. újostás. BolDOG Sándor gazdálkodó, Kétmalom-utca 17 - Diószegi Erzsébet Bethlen-utca 59.

Házasságok: Dr. Maday Zoltán orvos, Sinay M-utca 5-b - Bisolka Izabella Vár-utca 7. Fülöp János órács és műszerész, Szolnok - Balásti Gizella Babér-utca 5.

Születések: Varga Mihály kubikos Kunhalom-utca 38, leány Erzsébet. Halasi Sándor napszámos, Kőszegszeg 35, fiú András. Erdélyi Pál elpézmester, Sámsoni-út 32, leány Ilona. Szilágyi István MÁV áll. kezelő, Huszt, leány Mária. Simon András MÁV ácssegéd, Bellegelő 389, fiú Zoltán. Oreskó István élelmező tiszt, Augusztina szanatórium, leány Marietta. Makai Sándor fodrászsegéd, Munkás-utca 53, fiú Sándor és leány Jolán (ikrek). Frenkel Ferenc kereskedősegéd, Széchenyi-utca 53, fiú György. Tóth András napszámos, Basahalom-utca 14, fiú János. Papp Miklós törzsörrmester, Csorba L-utca 5, fiú Sándor. Végli Gyula törpebíró, Sáránd, leány Erzsébet. Opre Mihály kovácssegéd, Homok-utca 21, leány Irén. Tumbász János napszámos Fanesovics-utca 36, fiú József. Molnár Jenő MÁV segéd tiszt, Alsógöd, leány Zsuzsanna. Krasznai József mozdonyvezető, Nagyvárad, leány Julianna. Tóth János napszámos, Ruyter-utca 44, leány Katalin. Dr. Gelléri Gyula MÁV fogalmazó, Piac-utca 68, leány Éva. Mezei László várm. sóffő, Piac-utca, leány Imre József gazdasági cseléd Péterfia dűlő 15, leány Róza és Irén (ikrek).

Halottak: Gulács Mihály ref., 64 éves, Ag-utca 5. Laskai István ref., 1 hónapos, Augusztina szanatórium Kráner Zsuzsanna rk., 79 éves. Petőfi-tér 5. Papp Miklós ref., 30 éves, Csorba Lajos-u. 5. Özv. Izsák Péterné rk., 65 éves, Irha. Tomasszky Pálné ref., 29 éves, Nyíregyháza. Bötykös Gyula ny. MÁV főpályamester, ref., 63 éves, Baltazár Dezső-utca 6. Sipos Imre ref., 43 éves, Bellegelő 331. Kulcsár Imre ref., 75 éves, nyug. városi kiadó, Baross-u. 5. Krasznai Júlia 1 napos, Nagyvárad.

SZINHÁZ

SZINHÁZI MŰSOR:

November 21. szombat délután: Bolond Ásvány. Filles helvárok. November 21. szombat este: Simonyi öbester. A-bérlét. November 22. vasárnap délután: Simonyi öbester. Rendes helyárok. November 22. vasárnap este: Simonyi öbester. Bérlétszűnet. November 23. hétfő: Simonyi öbester. B-bérlét. November 24. kedd: Simonyi öbester. Bérlétszűnet. Rádióközvetítés. 7 órai kezdet. November 25. szerda: Simonyi öbester. C-bérlét. November 26. esütörtök: Simonyi öbester. Bérlétszűnet. November 27. péntek: Parisi express. Propaganda munkálatok. November 28. szombat délután: Vén diófa. Filles helvárok. November 28. szombat este: Balladaesta Györfy István-kollégium jávára.

SZINHÁZI MOZAIK

Parádés szereposztásban, ragyogó rendezésben ma este kerül színpadra Belezna Unger István című szereplésével a „Simonyi öbester”. A női faszerepet Penyevy Éva játssza. A mult esti főpróbán, melyen a sajtó képviselői is résztvettek, pompásan sikerült a már most előre biztosítja az előadás sikerét. A „Simonyi öbester” különben minden este a rádió közvetítésében a magyar rádió hallgatókhoz is eljut. A rádió műsorok, mint értesülünk, már hétfőn este Debrecenbe jönnek, hogy a közvetítés zavartalanul a teljes mértékben biztosítható. Érdekes eseménye lesz a jövő héten a Csokonai Színháznak. Ekkor skizizik ugyanis örök hűséget egymásnak a színház két népszerű és tehetséges tagja, Bakos István és Nagy Csilla.

MOZI

AVASZI SZONÁTA. (Nagysikerű bemutatás a Hungaria-mozgóban.) Beethoven csodás zenéje és örök szép szonátája zendül fel a Hungaria-mozgóban a pénteken este zsúfolt ház előtt bemutatott filmből. Tulajdonképpen maga a film meseje is Beethoven-szonáta köré fűződik, amely két fiatal szerelmesnek világsikert és hírnevet szerez. A kezdő fiatal zenetehetség és a beérkezett világhíres hegedűművész szerelmi és zenéi párbajt vív egy szép, dús gazdag és amellet kiváló zenetehetséggel megáldott nőért. Az esemény természetesen és az első pillanattól már sejteti a heppendés befejezést, az egész filmben mindössze annyi bonyodalom történik, hogy a hozományvadásznak hirt kezdő zenészből lesz a gáncsnélküli lovagnak a könyvű szerelmére vágyó világhírt művész, szerelmi vágyainak kudarcával örökre ellúnik a nagyvilágban. - Szőrényi Éva, mint a tiszta és romantikus hajlamú, de a fércértés folytán más élet millióbe sodródott ménáksisakcsóny több oldalról is megcsillagolt szűrséget és tehetséget. Uray Tibor, alkékel adóssággal teli, de fiatalos szerelme hajlamos nagyvilági művész alkálisa a film legújabb megoldása volt. Vitéz Benkő Gyula szimpátikus, életért és szerelmért kemény harcot vívó alakítását megvevő, ha nem is volt mindenütt kelő élettel teljes, míg a rideg és határozott létezőkésű apa, Földényi László markáns és huzóképes alakja a filmben a humor Póthos Sándor és Kökény Ilona adta a darabba, amely megérdemelt sikert eredményezett.

Közgazdaság

BUDAPESTI TERMÉNYTÖZSDÉ

Tavaszi búkkönyvből 170 mázsa került piacra, ezenkívül néhány mázsa lóhera, komlós lucerna és más termarmag kelt el a gabonafőzda mázspiacán. Elrendesedett a zöldségpiac piaca is.

SPORT

LABDARUGÁS

A VASÁRNAPI ELLENFEL: DEBRECENI VEGYES

A DVSC NB és NB II csapatok nem tudva szerelni, megégedett a mult vasárnap egyik debreceni amatőr löresapattal is, de most vasárnapra már ez sem jutott. Így aztán egy debreceni vegyescsapattal kénytelenül játszani, amit a szabadon levő amatőrök és a második csapat néhány tagja alkotnak. Ez ellenfel nem jelent, csak azt, hogy a kényes és zörsen másik kapu is legyen. A közönség azzal vigasztalhatja magát, hogy a jövő héten már legalább NB II csapatot fog látni.

A csapat összeállítására a mérkőzés folyamán változni fog. A védelem és a fedezet sorjából azonos maradt, a védelemben Pap helyett Sáfózó játszik, a csatársor vagy az S-betűs összeállításban, vagy a Ny. Törökvs elleni második fordós összeállításban játszik.

A Ferencváros megfellelbezi az Elektromos elleni mérkőzést, amit a játékevetés 12 perccel a befejezés előtt félbeszakított és az egyesbíró a pályán elért eredményre igazolta. A Fradinak némiképpen igazza van, ugyanis abban, hogy a mérkőzést újra kellett volna játszani, nincs azonban igazza a fellebbezésben, mert eredményt ezzel úgy sem érhet el.

Egyenjogositották a testnevelési tanárokat. A jövőben tehát megszűnik az a megkülönböztetés, hogy ugyanazon iskola keretein belül működő címleti szakos és testnevelési tanárok más-más fizetést kapnak. A költségvetési tárgyaláson az egyenjogositást azzal az indoklással szavazták meg, hogy a visszatért terület testnevelési tanárait, akik addig is az egyenjogú fizetést kapták, tehát őket ettől az előnyről megfosztani nem méltányos.

OLASZORSZÁG VEZET A HARMON NEMZET VIVÓVERSENYEN

Budapest, november 20. A három nemzet vivóversenye során pénteken délután folyt le az olasz-német párbajok csapattal, amely az olasz

szok 8.2 arányú győzelmével végződött. A németek visszalépése következtében a párbajtőr csapatversenyben első Olaszország 2 győzelem, második Németország 1 győzelem, harmadik Magyarország győzelem nélkül. A nemzetek közötti pontversenyben Olaszország vezet 11 ponttal, második Magyarország 4 ponttal, harmadik Németország három ponttal.

A három nemzet vívőversenye során pénteken a párbajtőr csapatversenyekre került sor. Második mérkőzésként a magyar-olasz találkozó bonyolították le. Az igen erős olasz csapat izgalmas küzdelem után csak 8:6 arányban tudta legyőzni magyar ellenfelét.

KOSARLABDA

Debrecen bajnokságáért egy mérkőzést játszottak pénteken, a DGASE nagy küzdelem után legyőzte a Gyakorló gimnázium I. csapatát 11:8 arányban. Vezette: Nagy S. A Gyakorló gimnázium bejelentette, hogy a mérkőzés megővja, mert állítólag a szabályos játékidőnél tovább tartott.

Vasárnap három kosarlabda mérkőzés lesz. A piarista gimnáziumban

delelőtt 10 órakor Piarista gimnázium II.-DGASE, vezető Szabó, 11 órakor Piarista gimnázium I.-Gyakorló gimnázium II, vezető Nagy S.

A DEAC-pályán délután 3 órakor Gyakorló gimnázium I.-Ref. gimnázium játszik kosarlabda mérkőzést. Vezető: Kapros dr.

Hajdú vármegye alispánjától.
21613-1942. sz.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY

A „Hajdúböszörményi Városi Takarékpénztárnál” nyugdíjazás folytán megüresedett főkönyvelői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy képesítésüket, eddigi szolgálataikat, erkölcsi és politikai megbízhatóságukat a forradalom és idegen megszállás alatti magatartásukat, egészségi állapotukat, közéleti illetőségüket és származásuk igazolására szolgáló saját születési anyakönyvi kivonattal, szülei és nagyszülei születési és házassági anyakönyvi kivonattal felszerelt kérvényüket hozzámmal címezve Hajdúböszörmény megyei város iktatóhivatalában 1942. évi december hó 10. napjának déli

12 óráig annál is inkább adják be, mert a későbbben beérkezett pályázati kérelmeket figyelembe nem veszem.

A városi takarékpénztári főkönyvelői állás minősítése: felsőkereskedelmi érettségi bizonyítvány.

Javadalmazása: az állami tisztviselőket mindenkor megillető VIII. fiz. osztály 3. fokozatának megfelelő törzsfizetés és lakbér, valamint családi pótlék.

A Hajdúböszörmény megyei város szolgálatában álló, rendszeres alást betöltő pályázóknak a felsorolt okiratokat nem kell bemutatni.

A választást megejő tisztújító közgyűlés időpontját később fogom közölni.

Debrecen, 1942. évi november hó 16. napján.

Rásó, alispán.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő **Dr. Nagy Imre Benyovszky Pál**
Kiadja: **Alföldi Sajtóvállalat Kft.**
Felelős kiadó: **Balogh István.**

A VÉRRONTÓ BŰN

KORREGENY. Irta: DINTER ARTHUR.

A kétszázötzredik nemet eredeti példány nyomán magyarra fordította: **Dr. NAGY ZSIGMOND.**

E közben gondolatai szüntelenül a szeretett leány körül csapongtak. Bármit tett vagy csinált is, azt szinte érte tette és csinálta. Míg a legjelentéktelenebb működését is kapcsolatba hozta ő vele. „Erzsébet!” — susogta gyakran maga elé. Igaz, hogy a féltékenységek minden orkánja dúlt lelkében, valahányszor a báróra gondolt, akinek szabad volt őt elkísérni. De, hogy ő, Erzsébet, az ilyen Fajankó-ra adjon valamit, az anynyira képtelennek tűnt föl előtte, hogy magát is kinevette érte.

Ha a laboratóriumi munkáját elvégezte, ezelőtt olyankor szaktudományának irodalmát tanulmányozta. Most Platót olvasgatta. Az iskolában csak futólag ismerkedett meg ezzel az isteni szerzővel. De az is elég volt ahhoz, hogy megtanulja szeretni. Mint diák, az egyetemen hallgatott egy előadássorozatot Platóról, egyet pedig Kantról. Bármennyire lebilincseltek is ezek a bölcsészeti tanulmányok, szaktudománya sohasem engedett neki elegendő időt arra, hogy ezeket a tanulmányokat is következetesen üzze, pedig a természetéhez tartozott, sőt éppen az volt a természete neki, hogy mindent, amibe belefogott, egészen és alaposan, tudományos methodussal vegye át. Ez az ő sok irányban való élénk érdeklődése sokszor kemény és fájdalmas konfliktusba juttatta. De hiába! Ha a maga tudományában valamire akarta vinni, akkor egyoldalúságra kellett magát eltökélnie. Ez az irgalmatlan szaktudomány olyan Moloch volt, amely őt magát minden másirányú tehetségeivel és vágyaival egyetemben elnyelte. Más isteneket nem tűrt meg maga mellett. Borzalommal számította ki egyszer diákkorában, hogy a napnak 32 órából kellene állani, hogy képes legyen a naponként megjelenő kémiai szakirodalmat át tanulmányozni! Közel volt ekkor a kétségbeeséshez, mert teljesen lehetetlennek látszott a természettudománynak egy olyan külön kis terület is, amilyen a kémia, tökéletesen meghódítani. És ő szerette volna nemcsak a kémiát, hanem az összes természettudományokat és azok szomszédos területeit — beleértve ebbe filozófiát is — elnyelni. Nyomorúságos részletmunkával kellett itt beérnie és egy-egy külön szaknak megint egy szorosan körülírt külön területét lehasítani, hogy egyáltalában a mesterfokig és kézzelfogható célokig eljuthasson. De most már szabad volt! Bolond volt eddig is, hogy a szaktudománynak ezeket a rab-szolgái bilincseit régen össze nem törte, hogy végre ember lehessen! Elragadtatással rajzolta maga elé, hogy fogja ő majd szerelmesnek felolvasni Plató „Lakomájá-t! Bizony! Az élet mégis csak dicső és méltó az élésre. De azt kívánja, hogy az ember valóban „élje” és ne „elgondolja”, eispekulálja az életet! Örömmel látta, hogy a görögökből az iskolában szerzett tudása még elég erős arra, hogy Plató művét az eredeti szövegben megérthesse. Páratlan élvezet volt az neki, hogy a leg-szebb helyeket, miután értelmüket kitűnő fordítások révén pontosan felfogta, az ősi szövegben hangosan felolvassa, sőt könyvnélküli is megtanulja. Erzsébetnek meg kell görögül tanulni, ezt elhatározta. Mekkora örömmel gondolt arra, hogy ő maga fogja görögre tanítani.

Plató egyes gondolatai élénken emlékeztették az Újtestamentumra. Újra kezébe vette hát és életében most először látott be világosan a keresztényen üdvtan értelmébe és tartalmába. Hogy elfojtották benne sivar iskolamesterek és korlátolt papok gyermekkorában az Isten Igéje iránt való eleven érzékét! A legizetlenebb erkölcsi le vessé vizezték föl. Az Istenhez való viszonylatainkat szomorú üzletté alázták! Jutalom a jóért, büntetés a rosszért! „Szemet szemért, fogat fogért” — volt itt is a tanítás, mint az Ótestamentumban, csak más, a hasonló értelem gorombán elleplező formában! Az Istenhez való viszonylatok józan számtani feladatokká váltak, amiket meg kellett fejteni, ha a legnagyobb kellemetlenségeket nem akarta az ember magára vonni. Félelem és aggodalom voltak az előfeltételei; ravaszság, legjobb esetben okosság volt a módszer és plus vagy minus, a számoló ügyessége szerint, az eredménye. Ilyen volt a képe annak az „örvendetes üzenet”-nek, melyet a gyermekek lelkébe beoltottak. Mint borzasztó bíró és bosszúálló jelent meg előttük az Isten, aki pedig az evangélium szerint a Mi Atyánk és maga a szeretet! „En az Atyától jöttem és visszatérek az Atyához: így nektek is újra meg kell találnotok az Atyához vezető utat, amelyet elvesztettetek”, az üdvtannak ezt az egyszerű, világ fölé emelkedő és világgözö értelmét mennyire elégtelenítették, elborították, elcsavarták és elmagyarázták! És Krisztus születése előtt négyszáz esztendővel már ugyanezt tanította Plató a maga módja szerint. mikor azt mondja: a mi szépségre és igazságra való vágyódásunk csak visszaemlékezés arra az istenszemléletre, amelynek a világba való belépésünk előtt élvezői voltunk, de felluvalkodásunk által eljászottunk!

Újra megtalálni az Atyához visszavivő utat, ez az egyetlen lehető értelme és célja ennek a földi életnek; azt az utat, melyet semmi tudomány felfedezni és megtalálni nem tudott; ez volt a könyvilköztatása annak az „örvendetes üzenetnek”, mely Kämpfer Hermannhoz harmincadik életévében elhatott.

(Folyt. köv.)

APRÓHIRDETÉSEK

Nyomozó iroda
Janosi magannyomozó, bizalmasan nyomoz és megfigyel Virág-utca 21. Telefon: 23 78. 8

Betöltendő állások
Irodai munkálatokban jártas tisztviselő ajánlatát kérjük „Perfekt” jellegre. 1838

Hölgyfodrász kisasztonyt alkalmazok. Horgonyi, Szoboszló-út 4. 86

Apolónó felvétetik. Jelentkezés az Idegklinikán. 99

Betöltendő állás férfiaknak
Fényképezésgépet vagy női azonnali belépésre felvesz Berzékí műterem. 1955

Kondások felvételnek — Kuczik hírláló, Galamb-u. 10. szám. 92

Felvesszünk husoló (serológ) bőripari munkásokat. Első Szatmári Bőrművek és Vegyipari Rt. Szatmárnémeti, Árkász-u. 6. 87

12-16 éves fiúgyermeknek napi kétórás könnyű munkára felvételnek. Naponta egy pengős fizetés. Cím a kiadóhivatalban. 199

Házmesterpárt december elsejére felveszek — Magoss György-tér 16. 97

Állást kereső nők
Ügyes, fiatal, gyakorlott kiszolgáló lány ajánlokizsármilyen üzletbe. — „Fiatal munkaeó” jellegre a kiadóhivatalba kérek ajánlatokat. 94

Butorozott szoba
Különbejárátú kis butorozott szoba kiadó, Komlóssy-út 15. 1961

Aljánlat
Tejgyenge malachús kapható Korom hentesüzlet, Deák Ferenc-u. 22. 102

Ontalás
Dr. Naményi Gyuláné Szentendrei Olga gyorsíró és gépiró iskolájában (tengedély száma: 6475.) új tanfolyam bármikor megkezdhető! Vidékieknek vasúti kedvezmény. Államvizsgára előkészítés. Batthyány-u. 1. sz. Új telefon: 20-77. 29

Rádió
Rádiót, bármilyen rendszerűt javít, alakít, épít, olesón garanciával, évtizedes gyakorlattal Szabó Lajos műszerész, Csapó-utca 84. telefon: 32-54. Vidékieknek soronkíví: 573

Használt ruha
Elsőrendű női fekete téli kosztüm, prima szövet és selyemruha eladó. Rákosi Jenő-utca 7. magas fűsz. 2. Megtekinthető reggel 9-12 között. 93

Kereslet
Filmes fényképezőgépet minden méretheben veszi Berzékí, Piác-u. 38. 17

Extra zubbonyt, nadrágot veszek 176 em-es termetre. Árpád-tér 6.

Villamos fűrógépet, kézit kisebb villanymotort veszek használtat. Nagy István, Széchenyi-u. 6. 68

Gazdasági termények
Ungváry József ceglédi faiskolájából gyümölcsfák érkeztek. Magas-törzsű köszméte nagy választékban. Garai-u. 5. 1964

Butor
Hálószobák, ebédők, kombinált szobák, konyhaberendezések Salamon bútorüzletében. 36 minőség, előnyös árak. — Hunyadi-u. 2 alatt 1218

Két keményfa ruhaszekrény és asztal eladó. — Batthyány-u. 17. III lépcső, III. emelet 7. K

Antikgarbitúra, szekrény, modern háló, ebédő, konyha, kombinált szekrény, rekamié, fotelék eladók. Kossuth-u. 51. 71

Műnek a fényes kirakat, amikor olesóiban vásárolhat mindenféle lakberendezési tárgyat udvari bútorüzletben, Piác u. 71. sz. 1966

Autó-motor-kerekpár
E betűs teherszállításra átalakítható személyautó jó gumikkal eladó. Széchenyi-u. 9. 77

Eladó föld
Eladó Nádudvar és Szoboszló között, kövesút mellett 37 kat. hold búza termő tanyásföld, átelekzés Szent Anna u. 36. 1

Eladó ház
Homokkerti, Ovoda utca 13. számú ház két szoba konyha, előszoba, mel lékbeliségekkel, 700 kvadrát jötmérő szőlővel, felszereléssel, 831 négyszögöl földdel eladó. Ertekezni ugyanoit. 1966

Eladó a Teglaskertben Basahalom-u. 19. számú ház, 624 n. öi prima földdel. Bővebbet dr. Simon ügyvéd, Piác-u. 81. 81

Házak és házhelyek előnyös fizetési feltételekkel eladók. Váradegyház mezei Takarékpénztár. 311

Honvéd-utca 5. számú cirka százhatvan havi-jövedelmű üzletes teglapület átvehető teherrel már csak pár napig sürgősen eladó tizenkét-ezerötszázért. Érdeklődjél Kút-u. 2. 103

Eladó ingóság
Szekrény, ágy betéttel matracsal, asztaltűzhely, könyvű szekér eladók. — József kir. herceg-utca 7. 1833

Fa- és szentüzelésű önálló vaskályha, löszőr és nagy utazókosár olesón eladó: Bunji-u. 3. 1869

Elveszett
Arany medaillon, belül fényképpel, elveszett. Megtaláló magas jutalom ellenében Miklós-utca 42. sz. alatt adja le. 104

Retikül sötétkék, pénteken délután a nagyerdő fűrdőtől villamos megállóig elveszett Beesületes megtaláló benne levő pénz a táska és a benne levő apróságok visszaszolgáltatása esetén megtartatja, sőt jutalomban részesül. Lorinczy-u. 17. 105

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv és Lapkiadóvállalat Rt. műintézetének kőrforgógépén. Igazgató: **Somogyi Gábor.**